

ဓမ္မာစရိယဦးအေးနိုင်
ပိုင်အိမ်ဘီအေ

အဘိဓမ္မာရုပ်ပိုင်းပို့ချချက်များ

ပိုင်အိမ်ဘီအေအဘိဓမ္မာရုပ်ပိုင်းပို့ချချက်များ

ဒုတိယအကြိမ်၊ ၂၀၀၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ၊ အုပ်စု ၁၀၀၀

အဖုံးပန်းချီ သန်းမြင့်အောင်

မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၃၂၀၄၈၁၀၆၀၈ နှင့် စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၃၂၀၃၀၁၀၆၀၅ တို့အရ ဦးကျော်ဦး(၀၃၉၉၀) ပါရမီစာပေ၊ အမှတ် ၂၃၀၊ ၂၉ လမ်း၊ ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်က ထုတ်ဝေ၍ မျက်နှာဖုံးနှင့် အတွင်းစာသားကို ဦးအောင်ထက်(၀၈၀၀၃) အောင်ပါရမီ ပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ် ၁၂၇၊ အခန်း ၃၊ ၅၂ လမ်း၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်က ပုံနှိပ်သည်။

တန်ဖိုး ၁၅၀၀ ကျပ်

ပါရမီစာပေ

၂၃၀၊ ၂၉ လမ်း၊ ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်(ဖုန်း ၂၅၃၂၄၆)

၂/၄၊ ကမ္ဘာအေးစေတီတော်မုခ်ဦးစောင်းတန်း၊ ရန်ကုန်

၂၉၅၊ ဈေးအရှေ့လမ်း၊ ထားဝယ်

E-mail paramibk@myanmar.com.mm

မာတိကာ

	နိဒါန်း	၁၄
၁။	အဘိဓမ္မာဆိုတာဘာလဲ	၂၃
	အဘိဓမ္မာခေါ်ပုံ နည်းနှစ်နည်း	၂၃
	ပိုလွန်ရှည်လျားပုံ	၂၄
	ထူးထွေးဆန်းပြားပုံ	၂၇
	သုတ္တန်နှင့်အဘိဓမ္မာ	၂၈
	အဘိဓမ္မာဆိုသည်မှာ	၂၉
၂။	အဘိဓမ္မာသင်ယူရကျိုးများ	၃၀
	နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်	၃၀
	နာမ်ပဓာနလား၊ ရုပ်ပဓာနလား	၃၃
	အကျိုးနဲ့အကန်းဥပမာ	၃၅
	အန္ဓပုထုဇဉ်မှ ကလျာဏသို့	၃၆
	အဘိဓမ္မာလာ ပုထုဇဉ်လေးမျိုး	၃၇
	သုတ္တန်လာ ပုထုဇဉ်နှစ်မျိုး	၃၈
	အန္ဓပုထုဇဉ်	၃၈
	ကလျာဏပုထုဇဉ်	၃၉
	ကလျာဏပုထုဇဉ်နှစ်မျိုး	၄၀
	ကလျာဏပုထုဇဉ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်ထဲပါဝင်ပုံ	၄၂
	ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ ရဟန္တာမျိုးစေ့	၄၃
	ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါး	၄၄
	အဘိဓမ္မာနဲ့ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တရဟန္တာ	၄၅
	ဇဟိတိက္ခရဟန်းနှင့် ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ	၄၆

	ဘာသာရေးတရားစာပေတို့ကိုနားလည်လွယ်ခြင်း	၄၆
	ပစ္စက္ခအကျိုးများနဲ့အနာဂတ်အကျိုး	၄၇
၃။	ရုပ်အကြောင်းဝေဖန်ပြခန်း	၄၈
	ရုပ်မည်ပုံ	၄၈
	ဖောက်ပြန်ပုံ	၄၈
	ကံကြောင့် ဖောက်ပြန်ပုံ	၄၉
	စိတ်ကြောင့် ဖောက်ပြန်ပုံ	၅၀
	ဥတုကြောင့် ဖောက်ပြန်ပုံ	၅၀
	အာဟာရကြောင့် ဖောက်ပြန်ပုံ	၅၁
	အထင်အရှားပြပုံ	၅၁
	ဖောက်ပြန်နေတဲ့ နာမ်တရားကို ရုပ်ဟုမခေါ်ရပုံ	၅၂
	မဖောက်ပြန်တဲ့ ပရမတ်တရား၌ဖောက်ပြန်တဲ့ရုပ်ပါ	
	ပါဝင်နေပုံ	၅၄
	ရုပ် ၂၈ ပါး	၅၇
	ရုပ်အမည်များကို ပါဠိနည်းကျကျဖတ်နည်း	၅၈
၄။	မဟာဘုတ်နဲ့ဥပါဒါရုပ်	၆၁
	မဟာဘုတ်မည်ပုံ	၆၁
	ဥပါဒါရုပ်ခေါ်ပုံ	၆၁
	မဟာဘုတ်ကို ဥပါဒါရုပ်မခေါ်ရပုံ	၆၂
	မဟာဘုတ်ကြီးကျယ်ပုံ	၆၃
	ဘုရားရှင်နဲ့ ရာဟုအသူရိန်	၆၄
	ဘုရားအရပ်တော်ကို တိုင်းသည့်ပုဏ္ဏားကြီး	၆၅
	မဟာဘုတ်ထင်ရှားပုံ	၆၇
	ဘူတိကဝါဒနဲ့ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာ	၆၇
	မဟာဘုတ်မရှိတဲ့နေရာ ရာတဲရဟန်း	၆၈
	ဓာတ်ကြီးလေးပါးနဲ့သဘောလက္ခဏာ	၇၃
၅။	ပထဝီဓာတ်	၇၅
	ပထဝီအဓိပ္ပာယ်	၇၅

မာတိကာ

၅

၆

အဘိဓမ္မာ ရုပ်ပိုင်းပို့ချချက်

	ပထဝီနှစ်မျိုး	၇၅
	လက္ခဏပထဝီနှစ်မျိုး	၇၅
	သသမ္ဘာရပထဝီ	၇၈
	ပထဝီဓာတ်ရဲ့အစွမ်းသတ္တိ	၈၀
	ပထဝီဓာတ်ဆိုင်ရာ မှတ်စုများ	၈၁
	ပထဝီဓာတ်နှင့်ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်	၈၃
	ပထဝီနဲ့အာပေါမှ ပရမာအဏုမြူသို့	၈၄
	ပရမာအဏုမြူနဲ့သိပ္ပံပညာ	၈၄
	ပထဝီဓာတ်သဘောမှ အစိုင်အခဲဖြစ်လာပုံမှတ်စု	၈၆
၆။	အာပေါဓာတ်	၉၀
	အာပေါဓာတ်အဓိပ္ပာယ်	၉၀
	ဖွဲ့စည်းအာပေါ	၉၀
	ယိုစီးအာပေါဓာတ်	၉၂
	သသမ္ဘာရအာပေါဓာတ်	၉၃
	အာပေါဓာတ်ဆိုင်ရာ မှတ်စုများ	၉၅
	လက္ခဏအာပေါနှစ်မျိုး	၉၅
	သသမ္ဘာရအာပေါနှစ်မျိုး	၉၅
	ဓာတ်သဘောနဲ့ဆောင်ရွက်ချက်	၉၅
၇။	တေဇောဓာတ်	၉၇
	လက္ခဏတေဇော	၉၇
	သသမ္ဘာရတေဇော	၉၈
	တေဇောဓာတ်ဆိုင်ရာမှတ်စုများ	၁၀၁
၈။	ဝါယောဓာတ်	၁၀၂
	ဝါယောဓာတ်ရဲ့သဘောအဓိပ္ပာယ်	၁၀၂
	ထောက်ကန်ဝါယော	၁၀၂
	လှုပ်ရှားဝါယော	၁၀၃
	ဝါယောဓာတ်နှင့်အားဓာတ်	၁၀၄
	ကိုယ်တွင်းဝါယောဓာတ်ခြောက်ပါး	၁၀၄

	ပြင်ပဝါယောဓာတ်	၁၀၅
	ဝါယောဓာတ်ဆိုင်ရာ မှတ်စုများ	၁၀၅
	သသမ္ဘာရဝါယောဓာတ် နှစ်မျိုး	၁၀၆
	သဘောလက္ခဏာနဲ့ဆောင်ရွက်ချက်	၁၀၆
	ပထဝီနဲ့အာပေါမိတ်ဆွေဓာတ်	၁၀၇
	တေဇောနဲ့ဝါယောမိတ်ဆွေဓာတ်	၁၀၉
	ရန်ဓာတ်များ	၁၁၀
၉။	ပသာဒရုပ်ငါးပါး	၁၁၂
	ပသာဒအဓိပ္ပာယ်	၁၁၂
	ပသာဒရုပ်နဲ့ကြည့်မှန်	၁၁၂
	အထင်ဓာတ်နဲ့အမြင်ဓာတ်	၁၁၃
	စက္ခုပသာဒခေါ်မျက်စိအကြည်ရုပ်	၁၁၄
	မျက်စိနှစ်မျိုး	၁၁၆
	ပသာဒစက္ခုနဲ့ သသမ္ဘာရစက္ခု	၁၁၆
	သောတပသာဒခေါ် နားအကြည်ရုပ်	၁၁၇
	ဃာနပသာဒခေါ် နှာခေါင်းအကြည်ရုပ်	၁၁၈
	ဇိဝှာပသာဒခေါ် လျှာအကြည်ရုပ်	၁၁၈
	ကာယပသာဒခေါ် ကိုယ်အကြည်ရုပ်	၁၂၁
	ပသာဒရုပ်ငါးပါး မှတ်စုများ	၁၂၂
၁၀။	အာရုံရုပ်ငါးပါး	၁၂၄
	အာရမ္မဏမှ အာရုံဖြစ်လာပုံ	၁၂၄
	အာလမ္မဏမှ အာရုံဖြစ်လာပုံ	၁၂၅
	ရူပါရုံ-အဆင်းအာရုံ	၁၂၆
	သဒ္ဓါရုံ-အသံအာရုံ	၁၂၆
	ဂန္ဓဝရုံ-အနံ့အာရုံ	၁၂၇
	ရသာရုံ-အရသာအာရုံ	၁၂၇
	ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ-အတွေ့အာရုံ	၁၂၇
	ဓာတ်ကြီးသုံးပါးလုံးထင်သော်လည်း အာရုံပြုတာက	

	တစ်ပါးတည်းသာ	၁၂၈		ပဋိသန္ဓေ၊ ဘဝင်၊ စုတိစိတ်များ	၁၅၇
၁၁။	ဘာဝရုပ်	၁၃၀		တစ်ကိုယ်လုံး ပျံ့နှံ့တည်နေသည့်ရုပ်များ	၁၆၀
	ဘာဝရုပ်အဓိပ္ပာယ်	၁၃၀		ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓိ ဝိနည်းလေးစားပုံ	၁၆၀
	ဘာဝရုပ်အကိုင်းအခက်များ	၁၃၁	၁၄။	အာဟာရရုပ်	၁၆၄
	လိင်္ဂ-လိင်	၁၃၂		အာဟာရ နှစ်မျိုး	၁၆၄
	နိမိတ္တ-နိမိတ်	၁၃၂		အာဟာရနှင့် ဝမ်းမီး	၁၆၅
	ကုတ္တ-အပြုအမူ	၁၃၃		အာဟာရက ငါးမျိုးခွဲဆောင်ရွက်ပုံ	၁၆၆
	အာကပ္ပ-အမူအရာ	၁၃၄	၁၅။	နိပ္ပန္နရုပ် ၁၈ ပါး	၁၆၈
	ဣတ္ထိဘာဝရုပ်နဲ့ ပုရိသဘာဝရုပ်	၁၃၆	၁၆။	အနိပ္ပန္နရုပ် ၁၀ ပါး	၁၇၀
	မိန်းမယောက်ျားဖြစ်ကြောင်းတရားများ	၁၃၆		ပရိစ္ဆေဒရုပ်	၁၇၀
	ယောက်ျားဘဝမှမိန်းမဘဝသို့	၁၃၆		အာကာသလေးမျိုး	၁၇၀
	မိန်းမဘဝမှယောက်ျားဘဝသို့	၁၃၈	၁၇။	ဝိညတ်ရုပ်	၁၇၂
	ဥဘတောဗျည်း	၁၃၉		ကာယဝိညတ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံ	၁၇၃
၁၂။	ဟဒယဝတ္ထုရုပ်	၁၄၁		စိတ္တဇဝါယောဓာတ်ရဲ့ အမူအရာထူး	၁၇၃
	ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ရှိ မရှိ	၁၄၁		ဝိညတ်ရုပ်နှင့်သဘောတရားလေးမျိုး	၁၇၄
	ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကိုမှီသော ဝိညာဏဓာတ်များ	၁၄၂		ဝစီဝိညတ်ရုပ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံ	၁၇၅
	ဝတ္ထုရုပ်များနဲ့ ဝိညာဏဓာတ်များ	၁၄၃		မြန်မာသမားတော်ကြီးများရဲ့ အသံဖမ်းပညာ	၁၇၇
	ဟဒယဝတ္ထုရုပ်နဲ့ မနောဓာတ်မနောဝိညာဏဓာတ်	၁၄၄		စိတ္တဇပထဝီဓာတ်ရဲ့ အမူအရာထူး	၁၇၈
	အရူပဝိပါက်လေးပါးက ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကိုမမှီပုံ	၁၄၅	၁၈။	ဝိကာရရုပ် သုံးပါး	၁၇၉
	ဉာဏ်ဟာ ဦးနှောက်ကို မှီသလား	၁၄၇		ဝိကာရရုပ်အဓိပ္ပာယ်	၁၇၉
	နှလုံးသွေးအရောင်နဲ့ စရိုက်ခြောက်မျိုး	၁၄၉		လဟုတာနဲ့ အာပေါဓာတ်	၁၈၀
၁၃။	ဇီဝိတရုပ်	၁၅၃		မုဒုတာနဲ့ ပထဝီဓာတ်	၁၈၁
	ဇီဝိတရုပ်အဓိပ္ပာယ်	၁၅၃		ကမ္မဉာဏနဲ့ ဝါယောဓာတ်	၁၈၁
	တိရေရုပ်နဲ့ မိခင်ရှိသားများ	၁၅၄		သက်ရှိသတ္တဝါနဲ့ ဝိကာရရုပ်	၁၈၁
	ကမ္မဇရုပ်နဲ့ အမိမဲ့သား	၁၅၄		ဝိကာရရုပ်သုံးပါးနဲ့ ငါးပါး	၁၈၂
	အသက်ဆိုတာ ဘာလဲ	၁၅၅	၁၉။	လက္ခဏရုပ်လေးပါး	၁၈၃
	ကိုယ်စောင့်တရားသုံးပါး	၁၅၅		လက္ခဏရုပ်အဓိပ္ပာယ်	၁၈၃
	အာယု၊ ဥသ္မာဓာတ်၊ ဝိညာဏဓာတ်သုံးပါး။	၁၅၇		ရုပ်လေးမျိုးရဲ့ အဓိပ္ပာယ်	၁၈၄

	ဇာတိရုပ်	၁၈၄	ကြမ်းတမ်းပုံနှင့်နူးညံ့ပုံ	၂၀၉
	ဥပစယရုပ်နဲ့ သန္တတိ	၁၈၅	သန္တိကရုပ်နဲ့ ဣရရုပ်	၂၁၀
	သုတ္တန်ဟောပုံနဲ့ အဘိဓမ္မာဟောပုံ	၁၈၆	သပ္ပဋိယရုပ်နဲ့ အပ္ပဋိဃရုပ်	၂၁၁
	ဇေတကရုပ်	၁၈၆	ဥပါဒိန္နရုပ်နဲ့ အနုပါဒိန္နရုပ်	၂၁၂
	အမွန်းတင်ရုပ်ကလေးများ	၁၈၇	သနိဒဿနရုပ်နဲ့ အနိဒဿနရုပ်	၂၁၃
၂၀။	ရုပ်များကို အုပ်စုအလိုက်ခွဲဝေပြခန်း	၁၈၉	ဂေါစရဂ္ဂါဟိကရုပ်နဲ့ အဂေါစရဂ္ဂါဟိကရုပ်	၂၁၄
	ရုပ်ရဲ့နာမည်ထူးများ	၁၈၉	ဂေါစရဂ္ဂါဟိကနဲ့ အနာရမ္မဏ	၂၁၄
	အဟောတုကမည်ပုံ	၁၈၉	သမ္ပတ္တရုပ်နဲ့ အသမ္ပတ္တရုပ်	၂၁၆
	ဇနကဟိတ်နဲ့ သမ္ပယုတ်ဟိတ်	၁၉၀	ဝိနိဗ္ဗာဂရုပ် အဝိနိဗ္ဗာဂရုပ်	၂၁၇
	အဟောတုကမည်ပုံ	၁၉၁	ရုပ်ဖြစ်ကြောင်းလေးပါးနဲ့ ရုပ်အမျိုးမျိုးအခန်း	၂၂၀
	သပ္ပစ္စယ မည်ပုံ	၁၉၁	ကံ သရုပ်	၂၂၀
	သာသဝမည်ပုံ	၁၉၂	ကံဆိုတာဘာလဲ	၂၂၀
	သင်္ခံတမည်ပုံ	၁၉၃	ကံနဲ့စေတနာ	၂၂၁
	လောကိယမည်ပုံ	၁၉၄	ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်သော ကုသိုလ်ကံများ	၂၂၃
	ကာမာဝစရမည်ပုံ	၁၉၅	အရူပကုသိုလ်ကံက ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်ပုံ	၂၂၃
	အနာရမ္မဏမည်ပုံ	၁၉၆	မဂ်ကုသိုလ်ကံက ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်ပုံ	၂၂၄
	အပ္ပဟာတဗ္ဗမည်ပုံ	၁၉၆	ကံကရုပ်ကို ဖြစ်စေပုံ	၂၂၄
	သမာဓိကျင့်စဉ်နဲ့ မုဒုလက္ခဏဇာတ်	၁၉၈	ကမ္မဇရုပ်မှတ်စု	၂၂၇
	ရူပဝိရာဂဘာဝနာနဲ့ အရူပဗြဟ္မာ	၁၉၉	စိတ်သရုပ်နဲ့ စိတ်ကရုပ်ကိုဖြစ်စေပုံ	၂၂၈
	အဇ္ဈတ္တိကရုပ်နှင့် ဗဟိဒ္ဓရုပ်	၂၀၀	စိတ်သရုပ်	၂၂၈
	ဝတ္ထုရုပ်နဲ့ အဝတ္ထုရုပ်	၂၀၂	အရူပဝိပါက်စိတ်လေးပါးက ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်ပုံ	၂၂၈
	မှီတဲ့တရားနဲ့ အမှီခံတရား	၂၀၃	ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်တစ်ဆယ်က ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်ပုံ	၂၂၈
	ဒွါရရုပ်နဲ့ အဒွါရရုပ်	၂၀၃	စိတ်တို့ဥပါဒိဓဏမှာသာ အားကောင်းပုံ	၂၃၀
	ဣန္ဒြိယရုပ်နဲ့ အနိန္ဒြိယရုပ်	၂၀၄	ပဋိသန္ဓေစိတ်က ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်ပုံ	၂၃၁
	ပသာဒရုပ်များ အစိုးရပုံ	၂၀၅	စိတ္တဇရုပ်မှတ်စု	၂၃၂
	ဘာဝရုပ်များ အစိုးရပုံ	၂၀၆	ဥတုသရုပ်နဲ့ ဥတုကရုပ်ကိုဖြစ်ပေါ်စေပုံ	၂၃၃
	ဇီဝိတရုပ် အစိုးရပုံ	၂၀၇	ဥတုသရုပ်	၂၃၃
	ဩဠာရိကရုပ်နဲ့ သုခုမရုပ်	၂၀၇	ဥတုက ရုပ်ကိုဖြစ်စေပုံ	၂၃၃

၂၁။

၂၂။

၂၃။

	ဥတုကရုပ်ကို စတင်ဖြစ်စေချိန်	၂၃၄
	ဥတုရုပ်မှတ်စု	၂၃၅
၂၄။	အာဟာရသရုပ်နဲ့ အာဟာရကရုပ်ကိုဖြစ်စေပုံ	၂၃၆
	အာဟာရသရုပ်	၂၃၆
	အာဟာရက ရုပ်ကိုဖြစ်စေပုံ	၂၃၇
	အာဟာရရေရုပ်မှတ်စု	၂၃၇
၂၅။	ရုပ်အမျိုးမျိုးဝေဖန်ပြခန်း	၂၃၈
	ဧကရေပုံ ဆယ့်တစ်ပါး	၂၃၈
	ကမ္မဧကန်ရုပ်ကိုးပါး	၂၃၈
	ဣန္ဒြိယရုပ်ရှစ်ပါး	၂၃၉
	စိတ္တဧကန်ရုပ်နှစ်ပါး	၂၃၉
	ဒွိရေပုံတစ်ပါး	၂၄၀
	တိရေပုံသုံးပါး	၂၄၀
	စတုရေပုံကိုးပါး	၂၄၁
	နက္ခတ်တစ်သမုဋ္ဌာန်ရုပ်လေးပါး	၂၄၁
	သစ်ပင်တွေမှာ အသက်ရှိသလား	၂၄၂
	ဝိညာတ်ဒွေ စိတ်ကြောင့်သာဖြစ်ပုံ	၂၄၃
	စိတ္တဇေဒ္ဒနဲ့ ဥတုဇေဒ္ဒ	၂၄၃
	ကမ္မရေပုံဆယ့်ရှစ်ပါး	၂၄၅
	စိတ္တရေပုံဆယ့်ငါးပါး	၂၄၆
	ဥတုရေပုံဆယ့်သုံးပါး	၂၄၆
	အာဟာရရေပုံဆယ့်နှစ်ပါး	၂၄၇
	နက္ခတ်တစ်သမုဋ္ဌာန်ခေါ်ရပုံ	၂၄၈
၂၆။	ရုပ်များကလောင်စည်းဖွဲ့ခန်း	၂၄၉
	ကလောင်အင်္ဂါသုံးပါး	၂၄၉
	ကလောင်သုံး ပါဠိဝေါဟာရကလေးများ	၂၅၀
	ကမ္မဧကလောင်ကိုးစည်း	၂၅၁
	စိတ္တဧကလောင်ခြောက်စည်း	၂၅၃

	ဥတုဧကလောင်လေးစည်း	၂၅၆
	အာဟာရဧကလောင်နှစ်စည်း	၂၅၆
	အဇ္ဈတ္တနဲ့ ဗဟိဒ္ဓ	၂၅၇
	အဇ္ဈတ္တကလောင် ဗဟိဒ္ဓကလောင်ခွဲဝေပြပုံ	၂၅၇
	သက်မဲ့ပစ္စည်းများ နူးညံ့မှုကို မုဒုတာရုပ်ခေါ်သလား	၂၅၈
	ကလောင်စည်းရာတွင် မပါဝင်သောရုပ်ငါးပါး	၂၆၀
၂၇။	ရုပ်တို့၏ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပုံပျက်ပုံ	၂၆၁
	ရုပ်တို့စတင်ဖြစ်ပေါ်ပုံစသည်	၂၆၁
	ကာမဘုံမှာရသောရုပ်နဲ့ ရုပ်ကလောင်	၂၆၂
	ပဋိသန္ဓေအခါနဲ့ ပဝတ္တိအခါ	၂၆၂
	သတ္တဝါလေးမျိုးနဲ့ ပဋိသန္ဓေလေးမျိုး	၂၆၃
	ဂဗ္ဘသေယျအဓိပ္ပာယ်	၂၆၄
	သံသေဒဇနဲ့ ဥပပါတ်ဆိုသည်မှာ	၂၆၄
	လောဗုဇနဲ့ အဏ္ဏဇ	၂၆၅
	ပဋိသန္ဓေလေးမျိုးနဲ့ သံသေဒဇသတ္တဝါ	၂၆၆
	ဥပပါတ်သတ္တဝါဆိုသည်မှာ	၂၆၇
	သံသေဒဇနဲ့ ဥပပါတ်တို့	
	ပဋိသန္ဓေအခါ ရတုရုပ်ကလောင်	၂၆၈
	ဂဗ္ဘသေယျသတ္တဝါတို့	
	ပဋိသန္ဓေအခါမှာရတုရုပ်ကလောင်	၂၆၉
	ကလလရေကြည်ဆိုသည်မှာ	၂၇၀
	ပဋိသန္ဓေတည်စမှစ၍ရုပ်အဆင့်ဆင့်ကြီးထွားလာပုံ	၂၇၁
	ရေကြည်သတ္တဝါ	၂၇၂
	အမြှုပ်သတ္တဝါ	၂၇၂
	အခဲသတ္တဝါ	၂၇၂
	သားတစ်သတ္တဝါ	၂၇၂
	ခက်မသတ္တဝါ	၂၇၃
	မျက်စိအကြည်ရုပ်ကလေးများဖြစ်လာပုံ	၂၇၃

ဆံပင်မွေးညင်းများပေါက်လာပုံ	၂၇၄
ပဋိသန္ဓေအင်္ဂါနဲ့မယ်တော်မာယာ	၂၇၄
ကမ္မဇရုပ်ဖြစ်စဉ်	၂၇၅
စိတ္တဇရုပ်ဖြစ်စဉ်	၂၇၅
ဥတုဇရုပ်ဖြစ်စဉ်	၂၇၇
အာဟာရဇရုပ်ဖြစ်စဉ်	၂၇၉
ရုပ်တို့ရဲ့ဖြစ်စဉ်ကို အတိုချုပ်ပြခြင်း	၂၈၁
ရုပ်တို့ရဲ့ပျက်စဉ်	၂၈၃
ကမ္မဇရုပ်တို့၏ နောက်ဆုံးဖြစ်ချိန်နဲ့ချုပ်ချိန်	၂၈၄
ကမ္မဇရုပ်တို့၏ နောက်ဆုံးမဖြစ်ချိန်	၂၈၅
စိတ္တဇရုပ်ချုပ်စဉ်	၂၈၅
အာဟာရဇရုပ်ချုပ်စဉ်	၂၈၆
ကမ္မဇရုပ်ချုပ်စဉ်နဲ့အရပ်သုံးစကား	၂၈၇
ဥတုဇရုပ်များ ဆက်လက်ဖြစ်နေပုံ	၂၈၈
ရုပ်ချုပ်စဉ်နဲ့ ဥပပါတ်သတ္တဝါ	၂၈၉
ရူပဘုံမှာရတဲ့ ရုပ်ကလာပ်နှင့်ရုပ်	၂၈၉
ဗြဟ္မာတွေမှာ နှာခေါင်းမရှိဘူးလား	၂၉၀
ရသတဏှာနဲ့ ဝိကာလဘောဇနာ	၂၉၂
ဘုရားဖူးတရားနာရန်အတွက်	၂၉၂
အသညသတ်ဘုံမှာရတဲ့ရုပ်ကလာပ်နဲ့ရုပ် နိဂုံး	၂၉၃ ၂၉၄

ပထမအကြိမ်ပုံနှိပ်ခြင်းအတွက်
နိဒါန်း

ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့်အဘိဓမ္မာ

ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုသည်မှာ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ် ဘုရား ညွှန်ကြား ဆုံးမတော်မူသည့်အတိုင်း “သတ္တဝါမှန်သမျှ ကံသာ မိမိပိုင် ဥစ္စာရှိကြသည်။ ကံတရားက ဖန်တီးပေးမှုကြောင့် သတ္တဝါအစားစား ဖြစ်ပေါ်လာရသည်။ ကောင်းသည့် ကံကို ပြုလျှင် ကောင်းကျိုးစံရမည်၊ မကောင်းသည့်ကံကို ပြုလျှင် မကောင်းကျိုး ခံရမည်” စသည်ဖြင့် ကံ ကံ၏အကျိုးကို သိမြင် ယုံကြည်သော “ကမ္မဿကတာ ဉာဏ်” ကို အခြေပြုထားသည့်ဘာသာ ဖြစ်သည်။

သို့သော် သာသနာပြင်ပရိ ကမ္မဝါဒီဘာသာများကဲ့သို့ အတ္တဝါဒကို အထွတ်တပ်လျက် သမထဘာဝနာမူ၌သာလမ်းဆုံး၍ သံသရာကောင်းစားရေး မျှကိုသာလမ်းညွှန်သောဘာသာမျိုးမဟုတ်။ သတ္တဝါတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်၌ အတ္တခေါ်သော အသက်ကောင်၊ ဝိညာဉ်ကောင်၊ လိပ်ပြာကောင် မရှိ၊ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ မရှိ၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး၊ ပရမတ်သဘောတရားမျှသာရှိသည် ဟူသော အနတ္တဝါဒကို အထွတ်တပ်လျက် ဒါန၊ သီလ၊ သမထဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာကျင့်စဉ်တို့ဖြင့် (ဝါ) သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာကျင့်စဉ်ကြီးသုံးဖြာဖြင့် သံသရာလွတ်မြောက်ရေးကို ပဓာနပြုကာ လမ်းညွှန်ထားသည့်ဘာသာဖြစ်ပါသည်။

အဘိဓမ္မာတရားတော်ကား ဝိနည်းတရား၊ သုတ္တန်တရားများနှင့်မတူ၊ လူ နတ် ဗြဟ္မာ တိရစ္ဆာန် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါစသည်ဖြင့်သတ်မှတ်ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းနေကြသော အမည်နာမအပေါ်ယံပညတ်များကို ဖောက်ထွင်း၍ အတွင်းဓာတ်ဖြစ်

သည့် ရုပ်အကြောင်း၊ နာမ်အကြောင်းတို့ကို ကွဲပြားပြား ပိုင်းခြားသိမြင်နိုင်စေရန် နည်းအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် အသေးစိတ်ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ဟောကြားထားသည့် တရားတော်ဖြစ်သည်။

အဘိဓမ္မာတွင် ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံဟူသောအကြောင်းတရားများကိုလည်းကောင်း၊ ထိုကံတို့၏ အကျိုးပေးပုံအမျိုးမျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ စိတ်အမျိုးမျိုး၊ စေတသိက်အမျိုးမျိုး၊ ရုပ်အမျိုးမျိုးတို့၏ သဘောအဓိပ္ပာယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို ခန္ဓာငါးပါး၊ အာယတနတစ်ဆယ့်နှစ်ပါး၊ ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး၊ သစ္စာလေးပါး၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တစ်ဆယ့်နှစ်ပါး၊ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးစသည်တို့ဖြင့် ဝေဖန်ပိုင်းခြား၍လည်းကောင်း၊ နှစ်ဆယ့်လေးပါးသော အကြောင်းပစ္စည်းတရားတို့ကြောင့် စကြဝဠာ လောကဓာတ်အတွင်းရှိ သဘာဝတရားတို့ ကြောင်းကျိုးဆက်သွယ်၍ ဖြစ်ပေါ်တည်ရှိနေပုံကို လည်းကောင်း၊ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ ဟောကြားတော်မူထားပါသည်။

ထို့ကြောင့် အဘိဓမ္မာကို လေ့လာတတ်မြောက်သွားလျှင် ကံ၊ ကံ၏ အကျိုးကို နားလည်တတ်သိ၍ ကံကို တကယ်သက်ဝင်ယုံကြည်သူဖြစ်လာမည်။

ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို ကွဲပြားပြား ခွဲခြားသိမြင်သော နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်ကိုလည်း ရနိုင်သည်။ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ သစ္စာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စသည်တို့၌ လိမ္မာကျွမ်းကျင်သိမြင်လာသဖြင့် အန္ဓ(မျက်ကန်း) ပုထုဇဉ်အဆင့်ကို ကျော်လွန်၍ ကလျာဏပုထုဇဉ်အဆင့်သို့လည်း ရောက်လာမည်။ တွေးခေါ်မြော်မြင်ရေးပိုင်းတွင် ထက်မြက်စူးရှလာ၍ တရားစစ်တရားမှန်နှင့် တရားတုတရားယောင်များကို ခွဲခြားသိမြင်လာမည်။ လောကီရေး လောကုတ္တရာရေးတို့၌ ယထာဘူတလမ်းမှန်ကျအောင် ယူဆတတ်လာမည်။

ဤသို့ အဘိဓမ္မာတရားတော်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များအဖို့ အခြေခံနှင့် အမာခံအကျဆုံးသော သဘောတရားဖြစ်သည်။ ထိုအခြေခံနှင့်အမာခံအကျဆုံး ဖြစ်သော အဘိဓမ္မာတရားကို နားလည်တတ်မြောက်ထားပါမှ အမာခံဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်မည်။ မှန်ပါသည်။ ယခုခေတ်ကား အလွန်အတုအယောင် ပေါများသည့်ခေတ်ကြီးဖြစ်သည်။ ရွှေတု၊ ငွေတု၊ ဆေးတု၊ လက်မှတ်တု၊ ဆရာဝန်တု စသည့်အတုအယောင်များ ပေါများလာသကဲ့သို့ တရားတု တရားယောင်၊

ဗုဒ္ဓဘာသာတု ဗုဒ္ဓဘာသာယောင်များလည်း ပေါ်လျက်ရှိပေသည်။

ဤအခြေခံ အဘိဓမ္မာတရားတော်ကား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏ ကိုယ်ခံပညာရပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ အခြေခံအဘိဓမ္မာဟူသောကိုယ်ခံပညာရှိထားသူများမှသာ ထိုတရားတု တရားယောင်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာတု ဗုဒ္ဓဘာသာယောင်ဟူသော ပယောဂများပူးဝင်ခြင်းကို ခုခံတိုက်ဖျက်နိုင်မည်။ အခြေခံအဘိဓမ္မာ ကိုယ်ခံပညာရှိထားသူများမဟုတ်ပါက တရားတု တရားယောင်များကို တကယ့်ဘုရားဟောဒေသနာများဟုယုံကြည်ပြီး မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ဗုဒ္ဓဘာသာတု၊ ဗုဒ္ဓဘာသာယောင်များဖြစ်သွားနိုင်သည်။ ထို့ပြင် ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ အနှစ်သာရဖြစ်သည့် အဘိဓမ္မာသဘာဝကို မသိသဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာကို အလွယ်တကူစွန့်လွှတ်သွားနိုင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် မိမိတို့ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ဘာသာရေး ကိုယ်ခံပညာဖြစ်သည့် အခြေခံအဘိဓမ္မာကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း အထူးသဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်လူငယ်တိုင်း တတ်သိနားလည်ထားသင့်ကြပေသည်။

အဘိဓမ္မာသင်တန်းနှင့်သာသနာပြုလုပ်ငန်း။

သာသနာဆိုသည်မှာ ဗုဒ္ဓ ရှင်တော်မြတ်ဘုရား ဆုံးမလမ်းညွှန်တော်မူခဲ့သည့် ပိဋကသုံးဖြာ ဩဝါဒ ဒေသနာတော်များဖြစ်ပါသည်။ ထိုပိဋကသုံးဖြာ ဩဝါဒဒေသနာတော်များတွင် အပါအဝင်ဖြစ်သော အဘိဓမ္မာတရားတော်များကို သင်ကြားပို့ချပေးခြင်း၊ သင်ယူ လေ့လာခြင်း၊ ဆွေးနွေးမေးမြန်းခြင်း စသော လုပ်ငန်းများသည် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမ ဩဝါဒတရားတော်များကို တိုးတက်ပြန့်ပွားအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်၍ ပရိယတ္တိ သာသနာပြုလုပ်ငန်း မည်ပါသည်။

အထူးသဖြင့် အဘိဓမ္မာသင်တန်းဖွင့်လှစ်ပို့ချပေးခြင်းသည် ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်များအား ရုပ်နာမ်အကြောင်းကို ဘာမျှမသိနားမလည်သည့် အန္ဓပုထုဇဉ်အဆင့်မှ ရုပ်နာမ်သိမြင် ခန္ဓာအာယတနဓာတ်စသည်တို့၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသည့် ကလျာဏပုထုဇဉ်အဆင့်သို့ ပို့ဆောင်ပေးလိုက်သည့်အပြင် အမာခံဗုဒ္ဓဘာသာဝင် များဖြစ်အောင် ဖန်တီးပေးရာရောက်သဖြင့် စစ်မှန်မွန်မြတ်သည့် သာသနာပြု လုပ်ငန်းကြီးဖြစ်ပါသည်။

တစ်နည်းဆိုရသော် ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏ သာသနာတော်သုံးရပ်တွင် ပရိယတ္တိသာသနာကွယ်သည့်အခါ၌ ပိဋကသုံးပုံတွင် အဘိဓမ္မာ ပိဋကမှ

စ၍ ကွယ်မည်ဟု ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာစသည်တို့၌မိန့်ဆိုထားပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ပိဋကသုံးပုံတွင် အဘိဓမ္မာပိဋကသည်အရေးကြီးဆုံး၊ ပဓာနအကျဆုံး ပိဋကဖြစ်ကြောင်း သိသာပါသည်။ ယင်းသို့ အရေးကြီးဆုံး၊ ပဓာနအကျဆုံးဖြစ်၍ ပရိယတ္တိ သာသနာကွယ်သည့်အခါ ရှေးဦးစွာကွယ်မည့် အဘိဓမ္မာတရားတော်များကို ပြန့်ပွားထွန်းကားအောင်ဆောင်ရွက်သည့်လုပ်ငန်းသည်လည်း အလွန်အရေးပါ၍ ပဓာနအကျဆုံးသော သာသနာပြုလုပ်ငန်းကြီးဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဝိုင်-အမ်-ဘီ-အေ အဘိဓမ္မာသင်တန်းအစဆရာကြီး သုံးဦးက

ဝိုင်-အမ်-ဘီ-အေ ဆိုလျှင် မူလတန်းကျောင်းသားကလေးကအစ သိကြ၏။ မြန်မာနိုင်ငံရေးသမိုင်းတွင် ဝိုင်-အမ်-ဘီ-အေ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် အလွန်အရေးပါခဲ့၏။ ထွန်းပြောင်ခဲ့၏။ သို့သော် ယခု ရန်ကုန်မြို့၌တည်ရှိနေဆဲဖြစ်သော ဝိုင်-အမ်-ဘီ-အေ အသင်းကြီးကား နိုင်ငံရေးမရောမရှက်၊ ဘာသာသာသနာပြန့်ပွားရေးသက်သက်ကိုသာ အားကြီးမာန်တက် ဦးတည်ဆောင်ရွက်နေသည့် တစ်ခုတည်းသောဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်းကြီးဖြစ်ပါသည်။ အသင်းကြီး၏သာသနာပြုလုပ်ငန်းများအနက် မင်္ဂလာတရားတော်များ ပြန့်ပွားရေးလုပ်ငန်းသည် ပဓာနအကျဆုံးသောလုပ်ငန်း ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ကလေးသူငယ်များအား ဘာသာရေး၊ လူမှုရေးအခြေခံရ၍ အကျင့်စာရိတ္တ ကောင်းမွန်လာစေရန် ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှစ၍ “မင်္ဂလာတရားတော်နှင့်ဗုဒ္ဓဝင်စာမေးပွဲ”ကို တစ်ပြည်လုံး ကျင်းပလာခဲ့သည်မှာ ယခုအထိပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဒုတိယအရေးအပါဆုံး သာသနာပြုလုပ်ငန်းမှာ “အခြေခံအဘိဓမ္မာဗုဒ္ဓဘာသာသင်တန်း” ဖြစ်ပါသည်။ ဤနေရာတွင် ထိုသင်တန်းဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ဖော်ပြလိုပါသည်။ တစ်နေ့တွင် ဝိုင်-အမ်-ဘီ-အေ အသင်း ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ တစ်ဦးဖြစ်သော မြို့တော်ဝန်ဟောင်း ဦးမောင်မောင်(ယခု အသင်းနာယကကြီး) သည် ကမ္ဘာအေး၊ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ အုပ်ချုပ်ရေး အရာရှိချုပ် ဆရာဦးလှမောင် (ယခုနိုင်ငံတော်ကောင်စီဝင်)၏ ရုံးခန်းသို့ ရောက်လာပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဆရာဦးကျော်ထွတ် (မြန်မာပြန်ဌာနအယ်ဒီတာချုပ်)လည်း ရုံးခန်းတွင်ရှိနေပါသည်။

ဦးမောင်မောင်က အခန်းထဲထိုင်မိသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် “ကျွန်တော်တို့

တစ်တွေ ငွေတစ်သိန်းအကုန်အကျခံပြီး မြင်းမိုရ်ပွဲတော်ကြီး ကျင်းပနေကြပါတယ်” လို့ ဆရာကြီးနှစ်ဦးအား အားပါးတရသတင်းကောင်းပေးလိုက်ပါသည်။ ထိုအခါ ဆရာဦးကျော်ထွတ်က “အဲဒါ သာသနာပြုတာလား၊ ဝိုင်-အမ်-ဘီ-အေရဲ့ သာသနာပြုလုပ်ငန်းဟာ ဒါပဲလား” လို့ ကောက်ခါငင်ကာမေးလိုက်ပါသည်။ “ဒါလည်းပဲ သာသနာပြုတာပါပဲ ဆရာရယ်၊ ဆရာတို့ သာသနာပြုစေချင်တာကိုလည်း ပြောဦးမှပေါ့” လို့ ဦးမောင်မောင်က ဆရာကြီးများ၏ ဆန္ဒကို တောင်းခံလိုက်ပါသည်။

ဆရာကြီးများကား အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း “အဘိဓမ္မာတတ်မှ အမာခံဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်မည်၊ အထူးသဖြင့် ခေတ်လူငယ်များ အဘိဓမ္မာတတ်မှ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကြီး ကြာရှည်တည်တံ့မည်” ဆိုသည့်အကြောင်းကို သိမြင်ယုံကြည်ထားကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာဦးကျော်ထွတ်က “ဒီလိုဆိုရင် ခေတ်ပညာလိုက်စားနေကြတဲ့ လူငယ်လူရွယ်ကလေးတွေအတွက် အခြေခံအဘိဓမ္မာသင်တန်းကို ဝိုင်-အမ်-ဘီ-အေ အသင်းကြီးက ဖွင့်ပေးသင့်ပါတယ်”ဟု အကြံပြုလိုက်ပါသည်။ ဆရာဦးလှမောင်ကလည်း “သင်တန်းသာဖွင့်ဖြစ်အောင်ကြိုးစားပါ၊ ကျုပ်တို့နှစ်ယောက် ပို့ချသင်ကြားပေးမယ်”ဟု ကတိပြုလိုက်ပါသည်။

ထိုဆရာနှစ်ဦးတို့၏အကြံပြုချက်၊ ကတိပြုချက်များကို ဦးမောင်မောင်က ဝိုင်-အမ်-ဘီ-အေအသင်း အမှုဆောင်အစည်းအဝေးတွင် တင်ပြပါသည်။ ထိုစဉ်အခါက အသင်းဥက္ကဋ္ဌကြီးမှာ ယခုအသင်းကြီး၏ နာယကကြီးတစ်ဦးဖြစ်သော ဦးကြင်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌဦးမောင်မောင်၏ တင်ပြချက်ကို ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ အမှုဆောင်လူကြီးအားလုံးက သဘောတူလက်ခံကြသဖြင့် ၁၃၂၉-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၁၁ ရက် (၃-၆-၁၉၆၇) နေ့မှစ၍ “အခြေခံအဘိဓမ္မာ ဗုဒ္ဓဘာသာသင်တန်း”ကို ဝိုင်-အမ်-ဘီ-အေ အသင်းတိုက်ကြီးတွင် ဖွင့်လှစ်ပို့ချခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် “ဝိုင်-အမ်-ဘီ-အေ အဘိဓမ္မာ သင်တန်းအစဆရာကြီးသုံးဦးက” ဟု မှတ်တမ်းပြုရမည်ဖြစ်ပါသည်။

နာယကကြီးဦးစိုးရနှင့် ဝိုင်-အမ်-ဘီ-အေ အဘိဓမ္မာကျမ်းစာအုပ်များ

ယင်းသို့ အခြေခံအဘိဓမ္မာဗုဒ္ဓဘာသာသင်တန်းကို ဖွင့်လှစ်ပို့ချလာခဲ့

ရာ ယခု ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်ဆိုလျှင် တစ်ဆယ့်လေးကြိမ်မြောက်ခဲ့ပေပြီ။ သင်တန်းတွင် ဆရာကြီးဦးလှမောင် အမ်အေ၊ အမ်အက်စ်၊ ဘီအယ်လ် (ယခုနိုင်ငံတော်ကောင်စီဝင်)က စိတ်ပိုင်းနှင့်ရုပ်ပိုင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဆရာကြီးဦးကျော်ထွတ် (အစိုးရဓမ္မာစရိယ၊ သကျသီဟဓမ္မာစရိယ)က စေတသိက်ပိုင်းနှင့် ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ သစ္စာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားများကိုလည်းကောင်း ပို့ချသင်ကြားပေးကြပါသည်။

သင်တန်းဆယ်ကြိမ်မြောက်ကာလတွင်မူ ဆရာကြီးဦးလှမောင် (နိုင်ငံတော်ကောင်စီဝင်)က ၎င်း၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေအရလည်းကောင်း၊ သင်ကြားပို့ချနေသည့် စိတ်ပိုင်းနှင့်ရုပ်ပိုင်းအနက် ရုပ်ပိုင်းကို ဤကျမ်းပြုစုသူအား ပို့ချသင်ကြားပေးရန် တာဝန်ပေးသဖြင့် ထိုအချိန်မှစ၍ ယခုတိုင် ရုပ်ပိုင်းကို ဤကျမ်းပြုစုသူက တာဝန်ယူပို့ချသင်ကြားလျက်ရှိပါသည်။

ပထမအကြိမ်သင်တန်းဖွင့်လှစ်စတွင် သင်တန်းသားကိုးယောက်မျှသာရှိခဲ့သော်လည်း ဒုတိယအကြိမ်မှစ၍ တစတစတိုးတက်လာရာ ၁၃ ကြိမ်မြောက်တွင် သင်တန်းသား ၁၁၂ ဦးအထိ တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။ သင်တန်းကာလမှာ မေလပထမပတ်မှ စက်တင်ဘာလပထမပတ်အထိ လေးလကျော်ကြာသော်လည်း စနေနေ့၊ တနင်္ဂနွေနေ့များ၌သာ တစ်နေ့လျှင်နှစ်နာရီကျစီ ပို့ချရသဖြင့် ရက်အားဖြင့် ၃၄ ရက်၊ နာရီအားဖြင့် ၆၈ နာရီမျှသာ ကြာပါသည်။

သင်တန်းပြီးဆုံးသည့်အခါတိုင်း စာမေးပွဲကျင်းပ၍ အောင်မြင်ကြသည့်အမျိုးသားများကို “ကလျာဏယုဝ” ဘွဲ့လက်မှတ်၊ အမျိုးသမီးများကို “ကလျာဏယုဝတီ” ဘွဲ့လက်မှတ်များနှင့် ဆုများချီးမြှင့်ပါသည်။ ၁၃ ကြိမ်မြောက် သင်တန်းအထိ ကလျာဏယုဝဘွဲ့နှင့် ကလျာဏယုဝတီဘွဲ့ရသူပေါင်းမှာ ၃၃၂ ဦးရှိသွားပြီဖြစ်ပါသည်။

ခါတိုင်းနှစ်များကဲ့သို့ပင် ၁၃ ကြိမ်မြောက် အခြေခံအဘိဓမ္မာဗုဒ္ဓဘာသာသင်တန်းဖွင့်ပွဲကို ကျင်းပရန်အတွက် လွန်ခဲ့သည့် ၁၃၄၁ ခု၊ ကဆုန်လဆန်း ၁၀ ရက် ၅-၅-၁၉၇၉ နေ့၊ နေ့လယ်ပိုင်းတွင် အသင်းတိုက်သို့ အသင်းလူကြီးများ၊ သင်တန်းဆရာများနှင့်သင်တန်းသူ၊ သင်တန်းသားများ တဖွဲဖွဲရောက်နေကြပါသည်။ သင်တန်းဖွင့်ရန် အချိန်အနည်းငယ်လိုသေးသဖြင့် သင်တန်းဆရာကြီးများနှင့် အသင်းလူကြီးများသည် စားပွဲတွင်ပိုင်းထိုင်၍ အာလာပ သလ္လာ

စကားပြောကြားနေကြပါသည်။

ထိုအချိန်တွင် အသင်းနာယကကြီး ဦးစိုးရက “ သင်တန်းဖွင့်လာတာ ၁၂ ကြိမ်ကျော်လို့ ၁၃ ကြိမ်တောင်ရောက်နေပြီ၊ ဆရာကြီးတွေလည်း အသက်ကြီး ကုန်ကြပြီ၊ သင်ကြားပို့ချချက်တွေဟာလည်း လေထဲမှာပဲ ပျောက်ကုန်ကြပြီ၊ ဒီအတိုင်းဆက်သွားလို့တော့ မတော်ဘူး၊ ဒီနှစ်ဆရာတွေရဲ့ပို့ချချက်တွေကို တိတ်ခွေနဲ့ဖမ်းပြီး စာအုပ်ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေဖို့ကောင်းတယ် ” ဟု အကြံပြုသြဝါဒပေးလိုက်ပါသည်။

ယင်းအကြံပြုချက်ကို အသင်းလူကြီးများနှင့် သင်တန်းဆရာကြီးများကပါ နှစ်ခြိုက်သဘောတူကြပြီး စာအုပ်ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် နာယကကြီးဦးစိုးရ၏ အကြံပြုသြဝါဒပေးချက်သည် ပိုင်-အမ်-ဘီ-အေ အဘိဓမ္မာကျမ်းစာအုပ်များထွက်ပေါ်လာရန်အတွက် အကြောင်းရင်း နိဒါန်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် အသင်းဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးအုန်းခိုင်နှင့် အကျိုးဆောင်စာချီချုပ် ဗိုလ်မှူးကျော်ဒင်တို့သည် ပိုင်-အမ်-ဘီ-အေ အဘိဓမ္မာကျမ်းစာအုပ်များ ဖြစ်ပေါ်လာရေးအတွက် ထို ၁၃ ကြိမ်မြောက်သင်တန်းကာလပြီးဆုံးသည့်အထိ ကက်ဆက်ဝယ်ပေးခြင်း၊ တိတ်ခွေများဝယ်ပေးခြင်း၊ အသံဖမ်းစေခြင်း၊ လက်ရေးတို့ဖြင့် ကူးစေခြင်း၊ လက်နှိပ်စက်ရိုက်စေခြင်း၊ သင်တန်းဆရာများအား စာမူများကို တည်းဖြတ်စေခြင်း စသည်ဖြင့် စာမူချောဖြစ်သည့်တိုင်အောင် အားကြီးမာန်တက် စီမံဆောင်ရွက်ကြရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာဦးကျော်ထွတ်၏ ပိုင်-အမ်-ဘီ-အေ အဘိဓမ္မာ (စေတသိက်ပိုင်း) ကျမ်းစာအုပ်သည် ပထမဆုံး ပွဲဦးထွက်အနေဖြင့် ထွက်ပေါ်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။

ကျမ်းရေးသားပုံ အစီအစဉ်

ယခု ကျွန်တော်၏ ပိုင်-အမ်-ဘီ-အေ အဘိဓမ္မာ(ရုပ်ပိုင်း) ကျမ်းစာအုပ်သည် ဒုတိယမြောက်ထွက်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ဤကျမ်းစာအုပ်ကို မဖတ်ရှု၊ မလေ့လာမီ စာရှုသူများအား ဤကျမ်းစာအုပ်နှင့် မိတ်ဆက်ပေးလိုပါသည်။

ဤစာအုပ်ကို မြန်မာစကားပြေရေးသားဟန်ဖြင့်မဟုတ်ဘဲ သင်တန်း

တွင် ဟောပြောပို့ချခဲ့သည့်အတိုင်း သင်တန်းပို့ချနည်း ပို့ချဟန်ဖြင့် ရိုက်နှိပ်ထားပါသည်။ ဤရုပ်ပိုင်းပို့ချသူသည် အရှင်အနုရုဒ္ဓါမထေရ်၏အဘိဓမ္မာဓာနိယာဇာနီသင်္ဂဟ၏ သင်္ဂဟကျမ်းလာ ရုပ်ပိုင်းကို မူထား၍ ရုပ် ၂၈ ပါးတို့၏သဘောတရားများကို သင်တန်းကာလအတိုင်းအတာအရ မကျဉ်းမကျယ် ရှင်းလင်းပို့ချထားပါသည်။

ရုပ်တို့၏သဘောသဘာဝများကို မပို့ချမီ ရှေးဦးစွာ အဘိဓမ္မာမည်ပုံနှင့် အဘိဓမ္မာသင်ယူရကျိုးများကို သင်တန်းသူ သင်တန်းသားများ အဘိဓမ္မာသင်ယူလိုစိတ်ပြင်းပြလာအောင် သင်တန်း၏နိဒါန်းအနေဖြင့် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းအောင် ရှင်းပြထားပါသည်။

ရုပ်တို့၏သဘောတရားများကို ဝေဖန်ရှင်းပြရာတွင် မဟာဘုတ်၏သည့် ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၏ သဘောတရားများကို အလေးအနက်ထား၍ သင်ကြားပို့ချထားရာ မှတ်သားစရာများဖြင့် ဝေဝေဆာဆာရှိပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့်ပင် ကြည့်၍မြင်နိုင်သည့် ရုပ်ဓာတ်သဘောမှ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့်သာ ကြည့်၍မြင်နိုင်သည့် ပရမာ အဏုမြူအထိ ရုပ်အစိုင်အခဲကလေးများဖြစ်လာပုံ၊ ထိုပရမာအဏုမြူသည် ကောင်းကင်တွင် အလွန်လျင်မြန်သည့်နှုန်းနှင့်ပြေးနေကြောင်းကို သိပ္ပံညာရှင်များမပြောမီ နှစ်ပေါင်းများစွာစော၍ ဗုဒ္ဓစာပေ၌မိန့်ဆိုထားပုံ၊ ထိုပရမာအဏုမြူမှတစ်ဆင့် ပကတိမျက်စိဖြင့်မြင်နေရသည့်ရုပ်ခြံ အစိုင်အခဲကြီးများဖြစ်ပေါ်လာပုံတို့ကို မျက်မှောက်ခေတ်သိပ္ပံညာဖြင့် နောက်ဆုံးတွေ့ရှိရသည့် ကောင်းကင်တွင် တစ်စက္ကန့်ကို မိုင်ပေါင်း တစ်သိန်းရှစ်သောင်းမြန်နှုန်းဖြင့် ပြေးနေကြသော နျူထရွန်၊ ပရိုတွန်၊ အီလက်ထရွန်၊ လျှပ်စစ်ဖိုမဓာတ်တို့ဖြင့် နှိုင်းယှဉ်၍ အသေးစိတ်ရှင်းလင်းထားချက်များကို စိတ်ဝင်စားစွာ ဖတ်ရှုရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဓာတ်ကြီးလေးပါး၏ သဘောတရားကို ပို၍သိမြင်နားလည်ပြီး မိမိတို့ကျန်းမာရေးတွင် အသုံးပြုနိုင်အောင် ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို မိတ်ဓာတ်၊ ရန်ဓာတ် ခွဲခြား၍ ရှင်းလင်းပြထားပုံမှာ အလွန်မှတ်သားစရာကောင်းပေသည်။

ထို့ပြင် “ရုပ်ပဓာနလား၊ နာမ်ပဓာနလား၊ အထင်ဓာတ်နှင့်အမြင်ဓာတ်၊ ဉာဏ်ဟာ ဦးနှောက်ကို မှီသလား၊ အသက်ဆိုတာဘာလဲ၊ ကိုယ်စောင့်တရားသုံးပါး၊ မြန်မာသမားတော်ကြီးများနဲ့ အသံဖမ်းပညာ၊ သက်ရှိသတ္တဝါနဲ့ဝိကာရ

ရုပ်၊ ကံဆိုတာဘာလဲ၊ သစ်ပင်တွေမှာ အသက်ရှိသလား၊ သက်မဲ့ပစ္စည်းများ နူးညံ့မှုကို မုဒုတာရုပ်ခေါ်သလား၊ ဗြဟ္မာတွေမှာ နှာခေါင်းမရှိဘူးလား” စသည့် အကြောင်းအရာများကို ဗုဒ္ဓကျမ်းဂန်များနှင့်အညီ ဝေဖန်ဆန်းစစ်တင်ပြထားရာ၊ ယင်းအကြောင်းအရာများကို ဆိုင်ရာဆိုင်ရာအခန်းများတွင် ကောင်းစွာလေ့လာဖတ်ရှုရမည်ဖြစ်ပါသည်။

အချုပ်ဆိုရသော် ဤ “ဝိုင်-အမ်-ဘီ-အေ အဘိဓမ္မာ(ရုပ်ပိုင်း)” ကျမ်းစာအုပ်သည် ရုပ် ၂၈ ပါးတို့၏သဘောအဓိပ္ပာယ်အသီးသီးကိုလည်းကောင်း၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော ကမ္မဇရုပ်၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်၊ ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ဥတုဇရုပ်၊ အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သော အာဟာရဇရုပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သတ္တဝါတို့၏ဘဝအစ ပဋိသန္ဓေနေချိန်မှစ၍ တစ်ဘဝအဆုံး၊ စုတိစိတ်ချုပ်ငြိမ်းသည့်အထိ ထိုကမ္မဇရုပ်၊ စိတ္တဇရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်တို့ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်၍ ချုပ်ငြိမ်းသွားပုံတို့ကိုလည်းကောင်း၊ လူသာမန်များပင် နားလည်သဘောပေါက်နိုင်သောနည်းများဖြင့် ရှင်းလင်းပို့ချထားသောစာအုပ်ဖြစ်၍ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာသဘောတရားများကို လေ့လာလိုသူ သုတေသီတို့အလွယ်တကူ လေ့လာဖတ်ရှုနိုင်ကြရန် ကမ္ဘာအေးသာသနာရေးဦးစီးဌာနက ပထမအကြိမ် ရိုက်နှိပ်ဖြန့်ချိလိုက်ပါသည်။

ဓမ္မာစရိယ ဦးအေးနိုင် ဘီအေ
၂၀-၉-၈၀။

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဝိုင်-အမ်-ဘီ-အေ အဘိဓမ္မာ
ရုပ်ပိုင်းပို့ချချက်များ

အဘိဓမ္မာဆိုတာဘာလဲ

အဘိဓမ္မာဆိုတာဘာလဲ နှစ်နည်း

ဒီနေ့ကတော့အစနေ့ဆိုတော့ နိဒါန်းလောက်ပဲပြောဖို့ ရည်ရွယ်ပါတယ်။ စာကိုယ်ထဲကို ရောက်ချင်မှရောက်မယ်။ ဒီနေ့ ဆရာတို့ရဲ့ အဘိဓမ္မာသင်တန်းဆိုတော့ အဘိဓမ္မာ ဆိုတာ ဘာလဲ၊ ဒါကို နားလည်သင့်တယ်။ အဘိဓမ္မာဆိုတာဘာလဲလို့ နားလည်မှလည်း 'အဘိဓမ္မာသင်တန်း တက်တယ် အဘိဓမ္မာဆိုတာ အဓိပ္ပာယ်က ဘာလဲ' လို့ မေးရင် အခြားလူတွေကို ပြောတတ် ဆိုတတ်မယ်။ သင်တန်းသာ တက်တယ် အဘိဓမ္မာရဲ့အဓိပ္ပာယ်ကို မသိဘူး ဆိုရင် ကိုယ်သင်ရတာ မပြည့်စုံဘူးပေါ့။

ဒီတော့ အဘိဓမ္မာဆိုတာဘာလဲ၊ အဘိဓမ္မာဆိုတာ . . .

၁။ သုတ္တန်တရားထက် ပိုလွန်ရှည်လျားသောတရား။

၂။ သုတ္တန်တရားထက် ထူးထွေဆန်းပြားသောတရား။

(အဘိ= ပိုလွန်ရှည်လျားသော(ဝါ) ထူးထွေဆန်းပြားသော +ဓမ္မ=တရား။)

ဒီအဘိဓမ္မာပုဒ်ကို နှစ်ပုဒ်ခွဲလိုက်ရမယ်။ အဘိတစ်ပုဒ် ဓမ္မတစ်ပုဒ်။ အဘိက ဘာအဓိပ္ပာယ်ရှိသလဲဆိုရင် အဘိက သာလွန်ရှည်လျားတာ၊ ဘယ်တရားထက် သာလွန်ရှည်လျားသလဲဆိုရင် သုတ္တန်တရားထက် သာလွန်ရှည်လျားတာ၊ နောက်အဓိပ္ပာယ်တစ်မျိုးက အဘိဆိုတာက ထူးထွေဆန်းပြားတာ၊ ထူးထွေဆန်းပြားတယ်ဆိုတာ နောက်မှရှင်းပြမယ်။ ဓမ္မာဆိုတာကတော့ တရားပဲ။ အဲဒီတော့ သူတို့နှစ်ခု အားလုံးပေါင်းလိုက်ရင် ပထမနည်းက သုတ္တန်တရားထက် ပိုရှည်လျားသောတရား၊ ဒုတိယနည်းက သုတ္တန်တရားထက် ထူးထွေ

ဆန်းပြားသောတရား။ အဲဒီလို အဓိပ္ပာယ်နှစ်မျိုးထွက်လာတယ်။ အဘိဓမ္မာဆိုတာ အဲဒါပါပဲ။ သုတ္တန် ပါဠိထက်သာလွန်ရှည်လျားထူးထွေဆန်းပြားသောတရားပဲ။

ပိုလွန်ရှည်လျားပုံ

အဘိဓမ္မာဟာ သုတ္တန်တရားတွေနဲ့နှိုင်းယှဉ်လိုက်မယ်ဆိုရင် အင်မတန် ရှည်လျားတယ်။ ဘယ်လိုရှည်လျားသလဲ။ သာသနာတော်မှာ နိကာယ် ငါးရပ်ရှိတယ်။ ဒီနိကာယ် ငါးရပ်မှာဆိုရင် ဒီဗန်နိကာယ်၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ သံယုတ္တနိကာယ်၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ နိကာယ်လေးရပ်လုံးဟာ သုတ္တန်ချည်းပဲ။ ဒုဒ္ဒကနိကာယ်ထဲမှာမှ အဘိဓမ္မာဟာ တစ်ပါးအပါအဝင်ဖြစ်တယ်။ အဘိဓမ္မာနှင့် ဝိနည်းမှကြွင်းတဲ့တရားတွေက သုတ္တန်ချည်းပဲ။ ဒီတော့ နိကာယ်ငါးပါးထဲမှာ ဆိုရင် နိကာယ်လေးပါးနဲ့ တစ်ဝက်ကျော်ကျော်ဟာ သုတ္တန်တရားတွေချည်းပဲ။

အဘိဓမ္မာက နည်းနည်းလေးဖြစ်ရက်နဲ့ သုတ္တန်ထက် ဘာကြောင့် သာလွန် ရှည်လျားရသလဲ။ အဘိဓမ္မာနဲ့နှိုင်းယှဉ်တဲ့အခါမှာ တစ်ပုဒ်ချင်း တစ်သုတ်ချင်း နှိုင်းယှဉ်ရတယ်။ သုတ္တန်ဟာ များပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သုတ်တွေဟာ အဘိဓမ္မာလောက် ရှည်လျားတဲ့သုတ်မရှိဘူး။ သုတ်တွေများတာတော့ မှန်တယ်။ ရှည်လျားတာချင်းနှိုင်းယှဉ်လိုက်မယ်ဆိုရင် အဘိဓမ္မာလောက် ရှည်လျားတဲ့ သုတ္တန်မရှိဘူး။

ဥပမာ သုတ္တန်ထဲမှာဆိုရင် အရှည်လျားဆုံးသုတ်တွေရှိတဲ့နိကာယ်ကို ဒီဗန်နိကာယ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီဗန်ဆိုတာ ရှည်လျားသော ဒီဗန်နိကာယ်ဆိုတော့ အရှည်လျားဆုံးသုတ်တွေ ပေါင်းစုထားတာပဲ။ အဲဒီ ဒီဗန်နိကာယ်မှာဆိုရင် သုတ် သီလက္ခန္ဓာပါဠိတော်၊ သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်၊ သုတ်ပါထေယျပါဠိတော်ရယ်လို့ ပါဠိတော်သုံးကျမ်းပါတယ်။ အဲဒီမှာရှိတဲ့သုတ်တွေဟာ ရှည်လျားတယ်။ ရှည်လျားပေမယ့်လို့ စာမျက်နှာဘယ်လောက်ရှိသလဲ။ အများဆုံးသုတ်ဟာ စာမျက်နှာ ၇၀ ကျော်လောက်ပဲရှိတယ်။

အဘိဓမ္မာကတော့ စာမျက်နှာ ၇၀ ကျော်လောက်ရှိတဲ့သုတ္တန်တွေ ထက်ကို ပိုပြီးရှည်လျားတယ်။ ဘယ်လိုရှည်သလဲဆိုရင် အဘိဓမ္မာဟာ တရားတစ်ပုဒ်တည်း ဖြစ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားသခင်ဟာ အဘိဓမ္မာကို ဟောတဲ့အခါမှာ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကို တက်ပြီးဟောတယ်။ အဲဒီ အဘိဓမ္မာဟာ ကျမ်းအား

ဖြင့်ဆိုရင် ခုနစ်ကျမ်းရှိတယ်။ အဘိဓမ္မာမှာ -

- ၁။ ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်း၊
- ၂။ ဝိဘင်းကျမ်း၊
- ၃။ ဓာတုကထာကျမ်း၊
- ၄။ ပုဂ္ဂလပညတ်ကျမ်း၊
- ၅။ ကထာဝတ္ထုကျမ်း၊
- ၆။ ယမိုက်ကျမ်း၊
- ၇။ ပဋ္ဌာန်းကျမ်း

ဆိုပြီးတော့ ကျမ်းပေါင်းခုနစ်ကျမ်းရှိတယ်။

အဲဒီ ခုနစ်ကျမ်းကို အားလုံးပေါင်းလိုက်မှသာ တရားတစ်ပုဒ်ဆုံးတယ်။ ခုနစ်ကျမ်းလုံးမှ တရားတစ်ပုဒ်တည်း ဖြစ်တယ်။ အဲဒီတရားတစ်ပုဒ်ကို ဘယ်မှာ ဟောသလဲ။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာဟောတယ်။ ပရိသတ်က နတ်ပရိသတ် တစ်မျိုးတည်း ဘုရားက ဣရိယာပုတ်တစ်မျိုးတည်းနဲ့ ပရိသတ်တစ်မျိုးတည်း ကို တစ်ထိုင်တည်း တစ်နေရာတည်းဟောတဲ့ အရှည်ဆုံးတရားတစ်ပုဒ်ဟာ အဘိဓမ္မာ ပါပဲ။ အဘိဓမ္မာမှာ ကျမ်းပေါင်းခုနစ်ကျမ်းရှိတော့ အဘိဓမ္မာကို ဟော တဲ့ အခါမှာ အဲဒီ ခုနစ်ကျမ်းကို နည်းခုနစ်နည်းနဲ့ ဟောပါတယ်။

ဥပမာ ဝေဒနက္ခန္ဓာအကြောင်းကို ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရားကဟောမယ်ဆို ရင် ပထမဦးဆုံး ဝေဒနက္ခန္ဓာအကြောင်းကို မာတိကာချပေးလိုက်တယ်။ အဲဒါ ဘာနည်းလဲဆိုရင် ဓမ္မသင်္ဂဏီနည်းပဲ။ ဓမ္မသင်္ဂဏီနည်းဆိုတာ ဟောမယ့်တရား တွေကို မာတိကာစဉ်ပေးလိုက်တာပဲ။ ရေတွက်ပြလိုက်တာပဲ။ အဲဒါ ဓမ္မသင်္ဂဏီ ကျမ်းလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီလိုရေတွက်ပြီးတဲ့နောက် ဝိဘင်းကျမ်းကို ဟောတယ်။

ဝိဘင်းကျမ်းဆိုတာက ဘာလဲ။ ဝိဘင်းကျမ်းဆိုတာက ခုနကတုန်းက မာတိကာစဉ်ပေးလိုက်တဲ့ ဝေဒနက္ခန္ဓာရဲ့အကြောင်းကို သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့် ဝေဖန်ပိုင်းခြားပြီးတော့ နည်းမျိုးစုံခင်းပြီးတော့ဟောတဲ့ ကျမ်းဖြစ်တယ်။ ဝိဘင်း ကျမ်းမှာဆိုရင် နည်းသုံးနည်းရှိတယ်။ အဘိဓမ္မာနည်း၊ သုတ္တန်နည်း၊ အမေးအဖြေ နည်း၊ အဲဒီနည်းသုံးနည်းနဲ့ ဝိဘင်းကျမ်းကို ဟောတယ်။ အဲဒီနည်းသုံးနည်းနဲ့ ဝေဖန်ပြီးဟောလိုလည်း ဝိဘင်းကျမ်းလို့ခေါ်တာပဲ။

ဝိဘင်းနည်းနဲ့ ဟောလိုက်တဲ့တရားကိုပဲ ဓာတုကထာနည်းနဲ့ တစ်ခါ

ဟောတယ်။ ပုဂ္ဂလပညတ်နည်းနဲ့ တစ်ခါ ဟောတယ်။ ကထာဝတ္ထုနည်းနဲ့ တစ်ခါ ဟောတယ်။ ယမိုက်နည်းနဲ့ တစ်ခါ ဟောတယ်။ နောက်ဆုံး ပဋ္ဌာန်းနည်းနဲ့ တစ်ခါ ဟောတယ်။ အားလုံးပေါင်း နည်းခုနစ်နည်းဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို နည်းခုနစ်နည်းနဲ့ ဟောကြားလိုက်တော့မှ အဘိဓမ္မာတရားတစ်ပုဒ်ပြီးသွားတယ်။ အဲဒီတရား တစ် ပုဒ်ဟာ ဘယ်လောက်ကြာသလဲဆိုရင် လူ့ပြည်မှာဆိုရင် တစ်ဝါတွင်းကြာတယ်။ တစ်ဝါတွင်းဆိုတာ ဝါတွင်းသုံးလ၊ အဲဒီဝါတွင်းသုံးလက တာဝတိံသာနတ် အရေအတွက်နဲ့ ရေတွက်လိုက်မယ်ဆိုရင် မိနစ်ပိုင်းလောက်ပဲရှိမယ်။

လူ့ပြည်မှာ အဲဒီအဘိဓမ္မာတရားကို မြတ်စွာဘုရားတို့ ဟောလေ့မရှိ ဘူး။ ဘုရားတိုင်း ဘုရားတိုင်းဟာ အဘိဓမ္မာဒေသနာကို နတ်ပြည်မှာပဲဟောလေ့ ရှိတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ လူ့ပြည်မှာ မဟောသလဲဆိုရင် အကြောင်းများစွာရှိပါတယ်။ အဘိဓမ္မာဒေသနာက ဓမ္မသင်္ဂဏီနည်းနဲ့ ဟောလိုက်တယ်ဆိုရင် ပဋ္ဌာန်းနည်းကျ မှ တရားက အရှည်လည်တယ်။ ဓမ္မသင်္ဂဏီနည်းနဲ့ ဟောလိုက်ပြီးတော့ ဓာတု ကထာနည်းမှာ (သို့မဟုတ်) ပုဂ္ဂလပညတ်နည်းမှာ တစ်ပိုင်းဖြတ်ထားလိုက်မယ် ဆိုရင် တရားအရှည်မလည်ဘူး။ သဘောမပေါက်နိုင်တော့ဘူး။ အဲဒီတော့ တရား တစ်ပုဒ်ကို ဟောတော့မယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဓမ္မသင်္ဂဏီနည်းကစပြီးတော့ ပဋ္ဌာန်းနည်း အထိ ဟောလိုက်မှ ဒီအဘိဓမ္မာဒေသနာက တရားတစ်ပုဒ်ဆုံးတယ်။

အဲဒီလို လူ့ပြည်မှာက ဘုရားဟောထားတဲ့ဒေသနာကို သုံးလတိုင်တိုင် ထိုင်ပြီးတော့နာနိုင်တဲ့လူ မရှိဘူး။ နတ်ပြည်မှာ မြတ်စွာဘုရားက သုံးလတိုင်တိုင် အဆက်မပြတ်ဟောနေတာ။ ဘုရားက နတ်ပြည်မှာ ညဘက်ဟောတယ်။ နေ့ အခါမှာဆိုရင်တော့ လူ့ပြည်ဆင်းလာတယ်။ လူ့ပြည်ဆင်းလာတဲ့အခါ အဲဒီမှာ နိမ္မိတရုပ်ပွားဘုရားကို ဖန်ဆင်းထားခဲ့တယ်။ အဲဒီဘုရားက ဆက်လက်ဟောနေ ရတယ်။ နတ်ပြည်မှာ အဘိဓမ္မာတရားပွဲက အဆက်မပြတ်ပါဘူး။ နတ်ဗြဟ္မာ တွေက ဆက်တိုက်တရားနာလျက်ရှိနေတယ်။

ဒါပေမဲ့ သူတို့က သူတို့အချိန်ပိုင်းအားဖြင့် ဘာမှမကြာဘူး။ လူ့ပြည် အနေနဲ့တော့ သုံးလကြာတယ်။ လူတွေဟာ အခု ညတရားပွဲတွေ ဘာတွေမှာ သုံးနာရီလောက်တရားနာရပြီဆိုရင် ဒုက္ခရောက်လာပြီ။ ညောင်းညာကိုက်ခဲပြီး မနေနိုင်မထိုင်နိုင်ဖြစ်လာပြီ။ အိပ်ချင်လာပြီ အစရှိသဖြင့် အဲဒီလိုဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို ဒုက္ခတွေ လူတွေမခံနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ အဘိဓမ္မာတရားကို မြတ်စွာဘုရားက

တာဝတိံသာမှာ နတ်ဗြဟ္မာတွေကိုပဲ ဟောရတယ်။

ဒါပေမဲ့ ဒီဒေသနာကို လူ့ပြည်မှာလည်း ဘုရားရှင် ဟောပါသေးတယ်။ သင်တန်းပရိသတ်က အရှင်သာရိပုတ္တရာကို သိပြီးအကျွမ်းဝင်ပြီးသား ဖြစ်ပါတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားသာသနာမှာ ဘယ်လို ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ သိပြီးသားပဲ။ ပညာအရာမှာ ဧတဒဂ်ရတယ်။ ပညာအရာမှာ ဘုရားကလွဲလို့ရှိရင် သူ့ထက်သာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မရှိဘူး။ အထူးချွန်ဆုံးပဲ။ မြတ်စွာဘုရားက အရှင်သာရိပုတ္တရာကို အကျဉ်းလေးပဲ ပြန်ဟောပြတယ်။

အကျဉ်းလေးဟောပြပေမဲ့ တစ်ထွာပြ တစ်လံမြင်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အဂ္ဂသာဝကကြီးဟာ အကုန်လုံး နားလည်သွားတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာက တစ်ဆင့် ဘယ်သူတွေကို ပြန်ဟောသလဲ။ ဟိုအရင်ဘဝက လင်းနို့သားဖြစ်ခဲ့ဖူးတဲ့ သူ့တပည့်ရဟန်း ၅၀၀ ကို မကျဉ်းမကျယ် ပြန်ပြီးတော့ အဘိဓမ္မာဒေသနာကိုဟောတယ်။

ဒီတော့ ဘုရားဟာ တာဝတိံသာမှာဟောတာက အကျယ်နည်းနဲ့ ဟောတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ပြန်ဟောတော့ အကျဉ်းနည်းနဲ့ ဟောတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာကတစ်ဆင့် သူ့တပည့်တွေကို ပြန်ဟောတဲ့အခါမှာ မကျဉ်းမကျယ်ဟောတယ်။ အခုရှိနေတဲ့ ဆရာတို့အဘိဓမ္မာခုနစ်ကျမ်းဟာ အရှင်သာရိပုတ္တရာဟောခဲ့တဲ့ အဘိဓမ္မာခုနစ်ကျမ်းကို ဆရာစဉ်ဆက် ဆက်လက်ပြီးတော့ အာဂုံခေတ်က အာဂုံဆောင်ခဲ့တယ်။ အာဂုံဆောင်ရာကနေပြီးတော့ ပေထက် အက္ခရာတင်တယ်။ ပေထက်အက္ခရာကနေပြီးတော့ ကျောက်ထက်အက္ခရာတင်တယ်။ ဒီကနေ့စာအုပ်ပေါ်ရောက်လာတယ်။ ခု စာအုပ်နဲ့ရှိနေတယ်။ ကဲ ... ပထမအချက်ကို ပြန်ပြီးနိဂုံးချုပ်ရအောင် -

အဘိဓမ္မာဆိုတာ ဘယ်လိုတရားလဲ။ အဘိဓမ္မာဆိုတာက သုတ္တန်ထက် ရှည်လျားတဲ့တရားဖြစ်တယ်။ ရှည်လျားပုံကတော့ ခုနကရှင်းပြခဲ့တဲ့ အတိုင်းပဲ။

ထူးထွေဆန်းပြားပုံ

ဒုတိယအချက်အနေနဲ့ အဘိဓမ္မာဆိုတာက ထူးထွေဆန်းပြားတဲ့ တရား ဖြစ်တယ်။ ဘယ်လို ထူးထွေဆန်းပြားသလဲဆိုရင် သုတ္တန်မှာတော့

သုတ္တန်နည်းတစ်နည်းနဲ့ပဲ ဟောတယ်။ အဘိဓမ္မာတရားကျတော့ကာ အဘိဓမ္မာနည်းနဲ့လည်း ဟောတယ်။ သုတ္တန်နည်းနဲ့လည်း ဟောတယ်။ အမေးအဖြေနည်းနဲ့လည်း ဟောတယ်။ နည်းသုံးနည်းနဲ့ဟောတယ်။ အဲဒါကို ထူးထွေတယ်။ ဆန်းပြားတယ်လို့ဆိုတာပဲ။

သုတ္တန်နှင့်အဘိဓမ္မာ

အဘိဓမ္မာဒေသနာဆိုတဲ့ဟာက မသိသေး နားမလည်သေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်တော့ အင်မတန်ပျင်းစရာ၊ ငြီးငွေ့စရာကောင်းတဲ့ တရား ဖြစ်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့ပျင်းစရာ ငြီးငွေ့စရာကောင်းသလဲဆိုရင် ဒီတရားက သဘောတရားရေးရာချည်းပဲ။ ဘယ်စေတသိက်က ဘယ်လိုသဘောတရား ရှိတယ်။ ဘယ်စိတ်က ဘယ်လိုသဘော တရားရှိတယ်။ ဘယ်ရုပ်က ဘယ်လို သဘောတရား ရှိတယ်။ အဲဒီလို သဘော တရားရေးရာတွေချည်းဟောလာတော့ ငြီးငွေ့တယ်။ နက်လည်း နက်နဲ့တဲ့တရား ဆိုတော့ ပိုပြီးပျင်းစရာကောင်းတာပေါ့။ သုတ္တန်တရားလို စိုစိုပြည်ပြည် မရှိဘူးပေါ့။

သုတ္တန်တရားဆိုတာက အတိတ်ဘဝတုန်းက ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်လို ဖြစ်ခဲ့တာပဲ။ ဒီဘဝမှာ ဒီပုဂ္ဂိုလ်လာဖြစ်တာပဲဆိုပြီးတော့ ပစ္စုပ္ပန်ဇာတ်ကြောင်းလေးကို အတိတ်ဇာတ်ကြောင်းလေးနဲ့ ယှဉ်စပ်ပြီးတော့ အတိတ်ဝတ္ထု၊ ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထုနဲ့ အမျိုးမျိုးအစုံဟောလိုက်တော့ စိုစိုပြည်ပြည်ရှိတာပေါ့။ လူတိုင်းဟာ ဝတ္ထုဇာတ်လမ်းလေးနဲ့ဆိုလို့ရှိရင် ပိုပြီးနှစ်လည်း နှစ်ခြိုက်ကြတယ်။ သဘောလည်း ကျကြတယ်။

အဘိဓမ္မာဒေသနာကျတော့ကာ အဲဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ သဘောတရားရေးရာချည်းပဲဆိုတော့ ပျင်းခြောက်ခြောက်ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါကို ဘုရားရှင်က သိတယ်။ နားလည်တယ်။ ဘုရားရှင်ကတော့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ရှင် မဟုတ်လား၊ အားလုံးသိတာပေါ့။ အဲဒီတော့ တာဝတိံသာမှာဟောတဲ့အခါမှာ အဘိဓမ္မာဒေသနာချည်းပဲမဟုတ်ဘူး။ သုတ္တန်တရားလေးတွေ ကြားညှပ်ကြားညှပ်ပြီးတော့ ဟောရတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ပရိသတ်ပျင်းရိသွားမှာ ငြီးငွေ့သွားမှာစိုးတဲ့ အတွက်ကြောင့်ပါပဲ။

နတ်ပရိသတ်မှာလည်း အမျိုးမျိုး အစားစားရှိတယ်။ သူတို့ရဲ့ အဇ္ဈာ

သယ ကိုလိုက်ပြီးတော့ ဘုရားက တရားဟောရတယ်။ ဣန္ဒြိယ ပရောပရိယတ္တိ ဉာဏ်၊ အာသယာနုသယဉာဏ်တော်ရှင်ဖြစ်တဲ့အတိုင်း ဒီသတ္တဝါဟာ ဘာကို ကြိုက်သလဲ၊ အချို့ကြိုက်သလား၊ အချဉ်ကြိုက်သလား၊ အစပ်ကြိုက်သလား ဆို တာကို သိတော်မူတယ်။ အချို့ကြိုက်တဲ့သတ္တဝါကို အချို့တွေကျွေးပြီး၊ အချဉ် ကြိုက်တဲ့ သတ္တဝါကို အချဉ်ကျွေးပြီး ဘုရားက တရားဟောတယ်။ ဒါ ဆရာ တင်စားပြီး ပြောတာပါ။

ဥပမာ - ရာဂများတဲ့သတ္တဝါဆိုရင် ဘယ်တရားနဲ့လျော်မယ်၊ သဒ္ဓါ တရားအင်မတန်ထက်သန်တဲ့သတ္တဝါဆိုရင် ဘယ်တရားနဲ့လျော်မယ်ဆိုတာကို ဘုရားကသိတော့ သတ္တဝါတို့ရဲ့အကြိုက်ကိုလိုက်ပြီးတော့ ဟောရတယ်။ ကိုယ် ဟောချင်တိုင်းဟောလို့ သတ္တဝါဟာ မကျွတ်နိုင်ဘူး။

အဲဒီတော့ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်ကို တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာဟော တယ်ဆိုပေမဲ့ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်ကိုချည်းပဲမဟုတ်ဘူး။ သုတ္တန်တရားတော် ကိုလည်း ကြားညှပ်ပြီးတော့ ဟောပါတယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့ နတ်တွေ ကုဋေ ရှစ်ဆယ် အကျွတ်တရားရကြတယ်။ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်ချည်းပဲ ဟောလို့ ရှိရင် ဒီလောက်အကျွတ်တရား ရကြမှာမဟုတ်ဘူး။ သုတ္တန်တရား ကလေးတွေ ကြားညှပ်ပြီးဟောတော့ ပိုပြီးနားလည်သဘောပေါက်ကြလို့ အကျွတ်တရား ရသွားကြတယ်။

အဘိဓမ္မာဆိုသည်မှာ

အဲဒီတော့ ပြန်ပြီးနိဂုံးချုပ်ရအောင် အဘိဓမ္မာဆိုသည်မှာ သုတ္တန်တရား များထက် ပိုလွန်ရှည်လျားတဲ့ တရားများဖြစ်ပါတယ်။ အဘိဆိုတာက ပိုလွန် ရှည်လျားတာ၊ ဓမ္မ ဆိုတာက တရား။ နောက်တစ်နည်းက သုတ္တန်တရားတွေ ထက် ထူးထွေဆန်းပြားတဲ့ တရား၊ အဘိက ထူးထွေဆန်းပြားတာ၊ ဓမ္မက တရား။ နှစ်ခုပေါင်းလိုက်တော့ ထူးထွေဆန်းပြားတဲ့တရား။ ထူးထွေဆန်းပြားပုံ ကတော့ သုတ္တန်မှာက သုတ္တန်နည်းတစ်နည်းနဲ့ပဲ ဟောတယ်။ အဘိဓမ္မာက တော့ သုတ္တန်နည်း၊ အဘိဓမ္မာနည်း၊ အမေးအဖြေနည်း သုံးနည်းနဲ့ ဟောတယ် လို့မှတ်ထားဖို့ပဲ။

အဘိဓမ္မာသင်ယူကျိုးများ

အဘိဓမ္မာသင်တန်းကို လာပြီးတက်ကြလို့ အဘိဓမ္မာရဲ့အဓိပ္ပာယ်ကို တော့ နားလည်သွားပြီ။ သင်တန်းလာတက်တော့ သင်တန်းသားတွေ သင်တန်း သူတွေမှာ ဘယ်လိုအကျိုးတရားရသလဲ။ ကဲ . . . ဒီသင်တန်းလာတက်တယ် သင်တန်းလာတက်တာ ဘယ်လိုအကျိုးတွေရသလဲလို့ တစ်စုံတစ်ယောက်က မေးရင် အဘိဓမ္မာတတ်တယ်၊ ကျေးဇူးရှိတယ်လို့ ပြောရုံနဲ့တော့ အဖြေဟာ မပြည့်စုံသေးဘူး။ အဘိဓမ္မာသင်တန်းလာတက်တဲ့အကျိုးတွေကို ပြောပြပါမယ်။

- ၁။ ရုပ်၊ နာမ်တရားတွေကို ပိုင်းခြားသိမြင်နိုင်တဲ့ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်ကို ရနိုင်တယ်။
- ၂။ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတရားတွေမှာ ပညာမျက်စိကန်းတဲ့ အန္ဓပုထုဇဉ် ဘဝမှ ကလျာဏပုထုဇဉ်ဘဝသို့ ရောက်နိုင်တယ်။
- ၃။ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တရဟန္တာဖြစ်ရန် ပါရမီမျိုးစေ့ရတယ်။
- ၄။ ဘာသာရေးစာပေတို့ကို လေ့လာရာမှာဖြစ်စေ၊ တရားဒေသနာ ကို နာကြားရာမှာဖြစ်စေ၊ အဘိဓမ္မာ မတတ်သူတို့ထက် ပိုမိုနား လည်သဘောပေါက်နိုင်တယ်။

အဲဒီအကျိုးလေးပါးကိုတော့ မလွဲမသွေရရှိနိုင်တယ်။ ဘယ်သူကပဲ မေးမေး ဘယ်အကျိုးရနိုင်သလဲဆိုရင် အဲဒီအကျိုးတွေကို ရနိုင်တယ်လို့ လက်ညှိုး ထိုးပြရုံပဲ။ အဲဒါမလွဲတဲ့ အကျိုးတရားတွေပဲ။

နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်

နံပါတ်တစ်အကျိုးတရားမှာ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဆိုတာကို ရှင်းပြ မယ်။ နာမဆိုတာက နာမ်၊ ရူပဆိုတာက ရုပ်၊ ပရိစ္ဆေဒဆိုတာက ခွဲခြားပြီးတော့

သိမြင်တာ၊ ဉာဏ်ကတော့ သိတတ်တဲ့သဘောပဲ။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဆိုတာ 'နာမ် နဲ့ ရုပ်ကို ခွဲခြားပြီး သိတဲ့ဉာဏ်'။ ရူပကို ယူပလိုတော့ မဖတ်နဲ့နော်။ ပါဠိဟာ ရူပ ဖတ်မှ၊ ယူပ သွားဖတ်ရင် ပါဠိမဟုတ်ဘူး။

ရေးတုန်းက လျှာလည်တဲ့ ကိုရင်လေးတစ်ပါးလိုလည်း မဖတ်နဲ့။ ကိုရင်လေး ဘာစာကျက်သလဲ၊ ပရိတ်ကြီး၊ ဘယ်သူတ်ရောက်ပလဲမေးတော့ ရတနာသုတ်လို့(လျှာလိပ်သံနဲ့ပြောတယ်) သူက လျှာသိပ်လည်နေပြီကိုး။ ကိုရင်လေး ဘယ်ကျောင်းတိုက်မှာနေသလဲထပ်မေးတော့ သရက်တောကျောင်းတိုက်မှာနေတယ်(ရက်ကို လျှာလိပ်သံနဲ့ပြောတယ်) အဲဒါကတော့ လျှာလည်လွန်းအားကြီးနေတယ်။ သရက်တောက ပါဠိမဟုတ်တော့ဘူး၊ မြန်မာဝေါဟာရပဲ။ သယက်တောလို့သာဖတ်ရမယ်။ အဲဒီလိုပဲ နာမရူပကို နာမရူပလိုဖတ်ရမယ်။ နာမယူပလိုမဖတ်ဘူး။ ပါဠိမဟုတ်တာကို ပါဠိလိုမဖတ်ရသလို ပါဠိဟုတ်တာကို ပါဠိလိုပဲဖတ်ပါ။

အဲဒီတော့ နာမ ရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဆိုတာ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို ခွဲခြားသိတဲ့ဉာဏ်။

ဒီ အဘိဓမ္မာသင်တန်းကို တက်တဲ့အခါမှာ အဲဒီနှစ်ပါးကတော့ မကွဲဘဲနဲ့ မနေဘူး၊ ကွဲသွားရမှာပဲ။ ရုပ်နဲ့နာမ်တော့ ကွဲရမှာပဲ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ နာမ်ကို ဆရာကြီးနှစ်ယောက်က သင်တယ်။ ရုပ်ကို ဆရာက သင်တယ်။ ဆရာကြီး နှစ်ယောက်သင်လို့ နာမ်သဘောတရားတွေကို အားလုံးသိသွားပြီ။ ရုပ်ကို ဆရာသင်လို့ ရုပ်သဘောတရားတွေသိသွားပြီဆိုတော့ ရုပ်နဲ့နာမ်ကို ခွဲခြားပြီး အားလုံးသိသွားပြီဆိုရမယ်။ အဲဒီလို ရုပ်နာမ်ခွဲခြားပြီး သိသွားရင် နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ရတယ်၊ ဘယ်လိုသိရမှာလဲဆိုရင် ပဏာမအနေနဲ့ နည်းနည်းပြောမယ်။

နာမ်ဆိုတာဘာလဲ၊ နာမ်ဆိုတာ သိတတ်တဲ့တရားပဲ။ အာရုံကို သိတတ်တယ်၊ အာရုံကိုလည်း ယူတတ်တယ်။ အဲဒါကို နာမ်လို့ခေါ်တယ်။ ရုပ်က နာမ်နဲ့ပြောင်းပြန်ပဲ။ ရုပ်က အာရုံကို မသိတတ်ဘူး၊ မယူတတ်ဘူး။ အဲဒါကို ရုပ်တရားလို့ခေါ်တယ်။ ဥပမာ စားချင်တယ်ဆိုပါတော့။ စားချင်တဲ့သဘောလေးဟာ နာမ်လား ရုပ်လားဆိုရင် စားချင်တဲ့သဘောလေးဟာ နာမ်ပဲ။ စားချင်တယ် သောက်ချင်တယ် လာချင်တယ်၊ သွားချင်တယ်ဆိုတဲ့ ချင် မှန်သမျှဟာ

လိုချင်တဲ့သဘောကို ပြောတာချည်းပဲ၊ လိုချင်တာမှန်သမျှဟာ လောဘာချည်းပဲ၊ လောဘာဟာ နာမ်တရားပဲ။

ဒါပေမဲ့ ဒီလိုရှိတယ်။ ကုသိုလ်လိုချင်ရင်တော့ လောဘာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါနပြုချင်တယ်၊ ဘုရားရှိခိုးချင်တယ်၊ ဘုရားဖူးမြော်ချင်တယ်၊ အဲဒီ ချင်တွေကျတော့ လောဘာမဟုတ်ဘူး၊ ဆန္ဒပဲ။ အဘိဓမ္မာမှာ လိုချင်တာနှစ်မျိုးရှိတယ်။ လောဘာက လိုချင်တာတစ်ခု၊ ဆန္ဒကလိုချင်တာ တစ်ခု၊ လိုချင်တာ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ ဒီကုသိုလ်ရရေးမှာ လိုချင်တာမှန်သမျှ ဆန္ဒချည်းပဲ၊ အကုသိုလ်ရေးရာမှာ လိုချင်တာကတော့ လောဘာနှင့်ဆန္ဒ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ အဲဒီလို မှတ်ထားပါ။

လောဘာဟာ ရုပ်လား နာမ်လားဆိုရင် နာမ်ပဲ။ စားချင်လို့ စားပြီ၊ စားတာက ဘယ်သူလဲ ရုပ်။ လက်နဲ့ယူလိုက်ပြီး ပါးစပ်ထဲထည့်လိုက်တယ်။ အဲဒါ ဘယ်သူ့အမှုအရာလဲ ရုပ်အမှုအရာပဲ။ စားချင်တာက နာမ်၊ စားတာက ရုပ်၊ ဟုတ်ပြီလား၊ ကဲ သွားချင်တယ် ဒါနာမ်ပဲ၊ သွားတာက ရုပ်။

နာမ်က စိတ်ကူးလိုက်လို့ရှိရင် ရွှေတိဂုံဘုရား ရောက်ရင်ရောက်သွားတာပဲ။ ဒီကနေ မော်လမြိုင် ရောက်ရင် ရောက်သွားတာပဲ။ မန္တလေး ရောက်ချင်လည်းရောက်တာပဲ။ အဲဒီအသွားမျိုးမဟုတ်ဘူး။ လှမ်းပြီးတော့သွားတဲ့အသွားမျိုးကို ပြောတာ။ သွားချင်တာက နာမ်၊ သွားတာက ရုပ်။ ထိုင်ချင်တာက နာမ်၊ ထိုင်တာက ရုပ်။ လျောင်းချင်တာက နာမ်၊ လျောင်းတာက ရုပ်။ အဲသလောက် သိသွားရင် နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ပဲ။

တကယ်သိရမှာကတော့ တရားထိုင်လိုက်တဲ့အခါမှာ ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နဲ့နာမ်တရားကို ကိုယ့်အာရုံမှာ ကွဲကွဲပြားပြားသိလာမှ တကယ်ဘာဝနာမယနဲ့ သိတဲ့ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဖြစ်တယ်။ ခုဟာကတော့ ဆရာသင်ပေးလို့ ဒါဟာနာမ် ဒါဟာရုပ် မှတ်ဆိုလို့ ဒီအတိုင်းပဲ ကိုယ်ကအမှတ်သိနဲ့သိတာက သုတမယဉာဏ်လို့ခေါ်တယ်။ အဲသလောက်ရရင်လည်း ဆရာတို့ အကျိုးမနည်းတော့ဘူး။

အဲဒါလောက်သိဖို့ကလည်း မလွယ်ဘူး၊ နာမ်တရားတွေ ရုပ်တရားတွေ၊ နာမ်ပိုင်းဆိုင်ရာတွေ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာတွေ အကုန်လုံးသင်ပြီးတဲ့အခါကျတော့ ပိုပြီးတော့သဘောပေါက်သွားမယ်။ ဒီ ရုပ်နာမ် နှစ်ပါးကို ပိုကွဲသွားမယ်။ အဲဒီတော့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကို ရသွားမယ်။ ဒီဉာဏ်ဟာ ဝိပဿနာမှာ အခြေခံပဲ။

ကမ္မဋ္ဌာန်းမှာ သူက စတာပဲ။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်တို့ဆိုတာ ဝိပဿနာရဲ့ရှေ့ပြေး၊ ပုဗ္ဗဘာဂ ဉာဏ်စဉ်များဖြစ်ပါတယ်။ သမ္မာသနဉာဏ် သို့မရောက်ခင် သူတို့နှစ်ပါးကိုတော့ ရောက်ရတယ်။

ဒီအဘိဓမ္မာသင်တန်းကို လာတက်သူတွေမှာ ဝိပဿနာအခြေခံဖြစ်တဲ့ တရားမထိုင်မီ ရှေးဦးစွာ သိသင့်သိထိုက်တဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကိုတော့ ဧကန် ရသွားပြီ။ ရုပ် နာမ်ကို ခွဲခြားပြီးတော့ သိမြင်သွားတယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိစခန်းကို ရောက်သွားပြီ၊ အယူစင်ကြယ်သွားတယ်ပေါ့။ အဲဒီတော့ နံပါတ်တစ်အနေနဲ့ ဆရာတို့ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကို ရပါတယ်။

နာမ်ပဓာနလား ရုပ်ပဓာနလား

ဒီနေရာမှာ နာမ်နဲ့ရုပ်ဟာ ဘယ်သူက ခေါင်းဆောင်လဲ၊ ရှေ့ဆောင်လဲ၊ ဘယ်သူက ပဓာနလဲ၊ ခုကလမှာ အမေး အမြန်းထူလာတာကို နည်းနည်း ရှင်းပြချင်တယ်။ ရုပ်သန်တဲ့လူတွေက ရုပ်က ပဓာနပဲကွ၊ နာမ်က လိုရင်း မဟုတ်ဘူး။ နာမ်သန်တဲ့လူတွေကလည်း နာမ်သာ ပဓာနပဲကွ၊ ရုပ်က လိုရင်းမဟုတ်ဘူး။ အဲဒီလို အမျိုးမျိုးဝိဝါဒကွဲပြားနေတယ်။ ဒါက ခုခေတ်မှာမှ မဟုတ်ဘူး၊ ဘုရားမပေါ်မီခေတ်ကလည်း ဒီအယူအဆ ဒီဝါဒတွေဟာ အငြင်းပွား နေတာပဲ။ ဘုရားပွင့်နေဆဲအခါမှာပင် ရှိနေတဲ့ အယူဝါဒတွေ ဖြစ်တယ်။

အသညသတ်ဘုံကိုရောက်သွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အရူပဘုံကိုရောက်သွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဆိုတာရှိတယ်။ အရူပဗြဟ္မာဆိုတာက နာမ်တရားချည်းပဲရှိတယ်။ ဒီလို ရုပ်ခန္ဓာမရှိဘူး။ အသညသတ်ဗြဟ္မာဆိုတာက သူနဲ့ပြောင်းပြန်ပဲ။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကတော့ ရွှေတုံးကြီးလို မလှုပ်မရှက်ပဲ၊ ရုပ်ချည်းပဲ သက်သက်ဖြစ်တယ်။

ဒါပေမဲ့ အရူပဗြဟ္မာဖြစ်မည့်သူက ဘယ်လိုယူဆသလဲဆိုရင် ရုပ်ကြီးဟာ အလကားပဲ၊ အသုံးမကျဘူး၊ နာမ်ကသာ အရေးကြီးတယ်ဆိုပြီး ရုပ်ကို ရွံ့မုန်းတယ်၊ စက်ဆုပ်တယ်။ လောကကြီးမှာ နာမ်တရားသာ ပဓာနပဲဆိုပြီးတော့ ရုပ်တရားကို စက်ဆုပ်တဲ့ဘာဝနာကိုစီးဖြန်းတယ်။ အားထုတ်တယ်။ အဲဒီလိုအားထုတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ဈာန်ရလာတယ်။ နောက်ဆုံး သေတဲ့အခါ ရုပ်တရားမရှိဘဲ နာမ်တရားသာရှိတဲ့ အရူပဘုံကို ရောက်သွားတယ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ နာမ်ဝါဒီသမားတွေပေါ့။ နာမ်ကိုသာ သူတို့က အရေးတကြီး အလေးထား

တယ်။ ရုပ်ဆိုတာ အလကားပဲဆိုပြီးတော့ ရုပ်ကိုပယ်တဲ့နာမ်ဝါဒီသမားတွေပဲ။

အသညသတ်ဗြဟ္မာဖြစ်မည့်သူကျတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ နာမ်တရားကြီး ရှိနေတဲ့အတွက်ကြောင့် တို့တစ်တွေ ဒုက္ခရောက်နေတာပဲ။ နာမ်က သွားဆိုလို့ရှိရင် ရုပ်ကြီးသွားရတာပဲ။ နာမ်က စားဆိုလို့ရှိရင် ရုပ်ကြီးက စားရတာပဲ။ နာမ်က အိပ်ဆိုရင်လည်း ရုပ်ကြီးက အိပ်ရတာပဲ။ ဒီတော့ ဒီနာမ်ကြီးရှိနေတဲ့အတွက် ရုပ်ကြီးဟာ နာမ်ရဲ့အစေအခိုင်းခံနေရတယ်။ ဒီနာမ်ကြီးမရှိလို့ရှိရင် ဒီရုပ်ကြီးဟာ အေးအေးငြိမ်းငြိမ်းနဲ့နေရမှာပဲဆိုပြီးတော့ နာမ်ကို စက်ဆုပ်ရွံ့မုန်းတဲ့ဘာဝနာကို အားထုတ်တယ်။ နောက်ဆုံး စုတိတဲ့အခါကျတော့ သူ့အလိုကျအတိုင်းပဲ နာမ်မရှိဘဲ ရုပ်ချည်းသက်သက်သာရှိတဲ့ အသညသတ်ဘုံမှာသွားဖြစ်ရတယ်။ မဟာကပ်ကမ္ဘာ ငါးရာကြာတယ်။ မဟာကပ်ပေါင်း ငါးရာကြာတယ်။ သူတို့က ရုပ်တစ်ဖက်စွန်းကို ရောက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ရုပ်ဝါဒီသမားတွေပဲ။

နောက် ဘုရားပေါ်လာမှ ရုပ်တစ်ဖက်လွန်လည်း အကျင့်မှန်မဟုတ်ဘူး၊ နာမ်တစ်ဖက်လွန်လည်း အကျင့်မှန်မဟုတ်ဘူး၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ချုပ်ငြိမ်းကြောင်း ဖြစ်တဲ့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါအကျင့်သာ အကျင့်မှန်လို့ ဘုရားဟောတယ်။ အဲဒီတော့ နာမ်နဲ့ ရုပ်ဟာ ဘယ်သူပဓာနကျသလဲဆိုတာနဲ့ပတ်သက်လို့ နာမ်အစွဲသန်သူကလည်း နာမ်အကြောင်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပြောဖို့အကြောင်းခြင်းရာတွေဟာ အများကြီးပဲရှိ တယ်။ ရုပ်အစွဲသန်သူကလည်း ရုပ်အကြောင်းပြောမယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်အရပဲ အများကြီးရှိပါတယ်။

ဥပမာ-ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ ဓမ္မာရုံဆိုတဲ့အာရုံခြောက်ပါးထဲမှာ ရူပါရုံကလည်း ရုပ်တရား၊ သဒ္ဓါရုံ ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတွေဟာလည်း ရုပ်တရားသက်သက်ပဲ။ နောက် ဓမ္မာရုံထဲမှာ ရုပ်တရား တစ်စိတ်တစ်ဒေသ ပါတယ်။ သုခုမရုပ် သောဠသတို့၊ ပသာဒရုပ်ငါးပါးတို့ဆိုတာ ဓမ္မာရုံထဲမှာပါတဲ့ ရုပ်တရားတွေပဲ။ ကျန်တဲ့ဟာက နာမ်တရား။

ဒီတော့ အာရုံခြောက်ပါးလုံးမှာ ရုပ်တရားပါတယ်၊ နာမ်တရားခေါ်တဲ့ စိတ်စေတသိက်တွေဟာ အာရုံကိုမှီတွယ်ပြီးတော့မှ ပေါ်လာရတယ်။ အာရုံနဲ့ ကင်းပြီးတော့ နာမ်တရားမပေါ်နိုင်ဘူး။ အာရုံကိုအကြောင်းပြုပြီးတော့မှ နာမ်တရားပေါ်လာတယ်။

ပဋ္ဌာန်းမှာ ရူပါရူဇ္ဈာန် စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ

ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော' လို့ ဘုရားဟောထားတယ်။ အဲဒီမှာဆိုရင် ရုပ်ဟာ အကြောင်းတရား၊ နာမ်ဟာ အကျိုးတရားပဲ။ ရုပ်ကအကြောင်းတရားဆိုရင် အကြောင်းတရားဟာ ပဓာနပဲလို့ ရုပ်အစွဲသန်တဲ့လူများက ပြောတယ်။

နာမ်အစွဲသန်သူများကလည်း ကဲ-ဒီလိုဆိုရင် မင်းနာမ်တရားကြီးကို မင်းခန္ဓာကိုယ်မှ ထုတ်ပစ်လိုက်စမ်း၊ မင်းခန္ဓာကိုယ်ကြီး ဘယ်လိုဖြစ်သွားမလဲ။ နာမ်တရားချုပ်သွားတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီး ဘာဖြစ်လာမလဲ။ တစ်ဖြည်းဖြည်းဖောင်းပြီး ပုပ်လာမယ်။ ပုပ်လာပြီးတော့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ အရည်၊ အရိုးစစ်ပြီး နောက်ဆုံးကျတော့ဆွေးသွားမယ်။ ဥတုရုပ်တွေ ဖြစ်သွားမယ်။

အဲဒီတော့ ရုပ်ခန္ဓာထဲက နာမ်တရားချုပ်သွားတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် စာထဲမှာတော့ 'နိရတ္တံဝ ကလိင်္ဂိရံ' လို့ဆိုပါတယ်။ တစ်ခါတည်း ထင်းတုံးလိုပဲ ရုပ်တရားကြီးဟာ အသုံးမကျဖြစ်သွားတယ်။ ထင်းတုံး၊ လက်ပံတုံးကမှ အသုံးချလို့ ရသေးတယ်။ သူက ပုပ်ပွပြီးတော့သွားတဲ့အတွက် ဘာမှအသုံးချလို့မရတော့ဘူး။ အဲဒီလို နာမ်အစွဲသန်သူများကလည်း အကြောင်းပြတယ်။ အဲဒီလို ရုပ်သန်တဲ့ လူက ရုပ်သာပဓာန၊ နာမ်သန်တဲ့လူကလည်း နာမ်သာပဓာနလို့ ပြောကြတယ်။

အကျိုးနဲ့အကန်းဥပမာ

ဆရာတို့ရဲ့ဘုရားဟောထားတဲ့ ကျမ်းဂန်တွေထဲမှာ ဘာနဲ့ ဥပမာပေးထားသလဲဆိုတော့ အကျိုးနဲ့အကန်း ဥပမာပေးထားတယ်။ ရုပ်နဲ့နာမ်သည် အကျိုး၊ အကန်းနှစ်ယောက်နဲ့ တူတယ်။ ဒီဥပမာလေးကို နားလည်သွားလို့ရှိရင် ရုပ်နဲ့နာမ်ဟာ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး ဘယ်လိုအမှီသဟဲပြုနေကြတယ်၊ ဘယ်တရားက ရှေ့ဆောင်တယ်ဆိုတာကို သဘောပေါက်လာမယ်။ ဒီတော့ နာမ်သည် အကျိုးနဲ့တူတယ်၊ ရုပ်သည် အကန်းနဲ့ တူတယ်။ ဆိုလိုတာက နာမ်တရားက မသွားတတ်ဘူး၊ မစားတတ်ဘူး၊ မထိုင်တတ်ဘူး၊ မအိပ်တတ်ဘူး၊ မလျှောက်တတ်ဘူး။ ရုပ်တရားက သွားတတ်တယ်၊ လာတတ်တယ်၊ စားတတ်တယ်၊ အိပ်တတ်တယ်။

အကျိုးနဲ့အကန်းမှာ အကန်းဟာ သွားလို့တော့ရတယ်၊ လမ်းကို သူ မမြင်ဘူး။ ဒီတော့ အကန်းပေါ်မှာ အကျိုးကို ကုန်းပိုးပြီးတော့ အကျိုးက ဒီဘက်

ကိုသွားဆိုမှ အကန်းက သွားလို့ရတယ်။ ဒါပေမယ့် အကျိုးဟာ လမ်းကိုတော့ မြင်တယ် သွားလို့တော့ မရဘူး။ အဲဒီအကျိုးဟာ နာမ်နဲ့တူတယ်။ အကန်းက တော့ ရုပ်နဲ့တူတယ်။ အကျိုးနဲ့အကန်း နှစ်ယောက်ပေါင်းမှ လမ်းလျှောက်လို့ရသလို အကျိုးနဲ့တူသော နာမ်တရားက အကန်းနဲ့တူသော ရုပ်တရားကို အမြဲတမ်း ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ လုပ်ပေးနေရတယ်။

ဒီတော့ ဘယ်သူက ပဓာနလဲ၊ ဘယ်သူမှ ပဓာနမဟုတ်ဘူး၊ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် အညမည ကျေးဇူးပြုနေကြတယ်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းထဲမှာ တော့ 'ဥဘော အညောည နိဿိတာ' လို့ဆိုပါတယ်။ ဥဘော၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးလုံး တို့သည်။ အညောည နိဿိတာ၊ တစ်ပါးကိုတစ်ပါး အမှီသဟဲပြု၍ နေကြရကုန်၏တဲ့။

အကျိုးဟာ အကန်းနဲ့ကင်းပြီးတော့ မသွားနိုင်မလာနိုင်သလို၊ အကန်းဟာလည်း အကျိုးနဲ့ကင်းပြီး လိုရာခရီးကို မသွားနိုင်ဘူး။ ထိုအတူပဲ ရုပ်နဲ့ နာမ် တွဲနေတဲ့သတ္တဝါတွေမှာဆိုလို့ရှိရင် ရုပ်တရားနဲ့နာမ်တရားသည် တစ်ဖက်ကိုတစ်ဖက် အမှီပြု၍ တစ်ဖက်ကိုတစ်ဖက် ကျေးဇူးပြုနေကြတယ်။ သို့သော် နာမ်တရားက အမြဲတမ်းရှေ့ဆောင်ပါတယ်။

အဘိဓမ္မာကို သင်ပြီးတဲ့အခါမှာ ဒီဟာရုပ်ပဲ၊ ဒီဟာနာမ်ပဲလို့ ရုပ်နဲ့နာမ် သဘာဝကို ကွဲကွဲပြားပြား ခြားနားပြီးတော့သိတဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကို ရပါတယ်။ ဒါ နံပါတ်(၁)အကျိုးတရားပဲ။

အန္ဓမှ ကလျာဏသို့

ဒီနေ့ နံပါတ်(၂)ကို ရှင်းရအောင်၊ နံပါတ်(၂)က အန္ဓပုထုဇဉ်ဘဝမှ ကလျာဏပုထုဇဉ် ဘဝကို ရောက်တဲ့အကျိုးရှိတယ်လို့ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဆရာတို့ ဘုရားသာသနာတော်ကို ကြည့်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် သာသနာတော်မှာ လူတန်းစား နှစ်ရပ်ရှိပါတယ်။ အဲဒီ လူတန်းစားက ပုထုဇဉ်လူတန်းစားနဲ့ အရိယာ လူတန်းစား နှစ်ရပ်ဖြစ်ပါတယ်။

ပုထုဇဉ်လူတန်းစားဆိုတာက ဘာကိုခေါ်သလဲ၊ ကိလေသာထူပြောတဲ့လူကို ပုထုဇဉ်လို့ခေါ်တယ်။ ကိလေသာစင်ကြယ်တဲ့လူကိုတော့ အရိယာလို့ခေါ်တယ်။ ပုထုဇဉ်ဆိုတဲ့နေရာမှာ ပါဠိလို ပုထုဇ္ဇကို မြန်မာလို ပုထုဇဉ်၊

ပုထုဇန့်မှာ နသတ်ကို ညသတ်ပြောင်းပြီးတော့ ပုထုဇန့်လိုဖြစ်လာတယ်။ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ကိလေသာထူပြောတဲ့လူ။ ပုထု=ဆိုတာက ကိလေသာထူပြောတာ၊ ဇန့်=ဆိုတာက လူ၊ နှစ်ခုပေါင်းပြီး ‘ကိလေသာထူ ပြောတဲ့လူ’ ကို ပုထုဇန့်လိုခေါ်တယ်။

အရိယာဆိုတာက အရိယာဆိုတဲ့ပါဠိကို မြန်မာလို အရိယာလိုရေးချလေးနဲ့ရေးလိုက်တယ်။ ဘာသာပြန်လို့ရှိရင် ကိလေသာဖြူစင်သူလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။

အဘိဓမ္မာလာ ပုထုဇန့်လေးမျိုး

ပုထုဇန့်ဆိုတဲ့နေရာမှာ အဘိဓမ္မာ နည်းအားဖြင့်ဆိုလို့ရှိရင် ပုထုဇန့်လေးမျိုး ရှိတယ်။ တိဟိတ်ပုထုဇန့်၊ ဒွိဟိတ် ပုထုဇန့်၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇန့်၊ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပုထုဇန့်လို့ ပုထုဇန့်လေးမျိုး ရှိတယ်။ အဲဒီလေးမျိုးမှာ တိဟိတ်ပုထုဇန့်ဆိုတာက အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟဆိုတဲ့ ဟိတ်သုံးပါးယှဉ်တဲ့ မဟာဝိပါက်ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးပါးမှာ တစ်ပါးပါးနဲ့ ပဋိသန္ဓေနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို တိဟိတ်ပုထုဇန့်ခေါ်တယ်။ အဲဒီ တိဟိတ်ပုထုဇန့်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်မှ ဉာဏ်ပညာထက်မြက်တယ်။ တရားဘာဝနာ စီးဖြန်းတဲ့အခါမှာ ဈာန်တို့၊ မဂ်ဖိုလ်တို့ကို ရနိုင်တယ်။

ဒွိဟိတ်ပုထုဇန့်ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာကတော့ အမောဟဆိုတဲ့ ဉာဏ်မပါဘူး။ ဉာဏ်နဲ့အမောဟနဲ့က အတူတူပဲ။ ဉာဏ်မဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ အလောဘ၊ အဒေါသဆိုတဲ့ ဟိတ်နှစ်ပါးယှဉ်တဲ့ မဟာဝိပါက်ဉာဏဝိပဿယုတ် စိတ် လေးပါးမှာ တစ်ပါးပါးနဲ့ ပဋိသန္ဓေနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဒွိဟိတ်ပုထုဇန့်ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်တယ်။ သူက တရားအားထုတ်လို့ ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်ကို မရနိုင်ဘူး။

သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇန့်ဆိုတာက စိတ်ပိုင်းမှာ အဟိတ်စိတ်ကို ဆရာကြီး ဦးလှမောင်ပြတဲ့အခါမှာ ပြောပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီထဲမှာ ပဋိသန္ဓေစိတ် နှစ်ပါး ရှိတယ်။ အဟိတ်ကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သန္တရဏစိတ်နဲ့ ပဋိသန္ဓေနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇန့်လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဟာ လူဖြစ်လာလို့ရှိရင် ပဋိသန္ဓေနေကထဲက ကန်းလာတဲ့ လူ၊ ဆွံ့လာတဲ့လူ၊ အလာတဲ့လူမျိုးဖြစ်တယ်။

ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ အဟိတ်အကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သန္တရဏစိတ်နဲ့ ပဋိသန္ဓေနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဖြစ်တယ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတွေဟာ ငရဲသတ္တဝါ၊ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါ၊ ပြိတ္တာသတ္တဝါ၊ အသုရကာယ် သတ္တဝါတွေဖြစ်တယ်။ အဲဒီ အပါယ်လေးဘုံသားတွေကို ဒုဂ္ဂတိ အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ပုထုဇန့်လေးမျိုးကိုတော့ စိတ်တို့၊ စေတသိက်တို့ကိုပြတဲ့ အဘိဓမ္မာဆရာကြီးများက ရှင်းပြပါလိမ့်မယ်။

သုတ္တန်လာ ပုထုဇန့်နှစ်မျိုး

သုတ္တန်နည်းမှာက (၁)အန္ဓပုထုဇန့်နဲ့ (၂) ကလျာဏပုထုဇန့်လို့ ပုထုဇန့်နှစ်မျိုးပဲရှိတယ်။

အန္ဓ=ဆိုတာက ကန်းတဲ့လူ၊ ပညာမျက်စိကန်းတဲ့လူကို အန္ဓလို့ခေါ်တယ်။ ပုထုဇန့်အကန်းလို့ဆိုလိုပါတယ်။ ဘယ်နေရာမှာ ကန်းတာလဲဆိုတော့ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ သစ္စာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ သတိပဋ္ဌာန် အစရှိတဲ့ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတွေကို မမြင်ဘူး၊ မသိဘူး။ အဲဒီနေရာမှာ ကန်းတာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတရားတွေကို သူဘာမှ နားမလည်ဘူး။ ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေမှာ အမြင်မရှိ၊ အသိမရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို အန္ဓပုထုဇန့်လို့ခေါ်တယ်။ ရုပ်ကို ရုပ်မှန်းမသိဘူး၊ နာမ်ကိုလည်း နာမ်မှန်း ခွဲခြားပြီးတော့ မသိဘူး။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို အန္ဓပုထုဇန့်လို့ခေါ်တယ်။ အန္ဓဆိုတာက=ကန်းသော၊ ပုထုဇန့်ဆိုတာက=ပုထုဇန့်၊ အန္ဓပုထုဇန့်ဆိုတာက ကန်းတဲ့ပုထုဇန့်လို့အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။

ကလျာဏပုထုဇန့်ဆိုတဲ့ဝေါဟာရမှာ ကလျာဏဆိုတာက ကောင်းတာ၊ မြန်မာလိုပြန်လိုက်တော့ ကောင်းသောပုထုဇန့်လို့အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ ကောင်းတာက ဘာကောင်းတာလဲ၊ ပညာမျက်စိ အမြင်ရှိတာ၊ ပညာမျက်စိကောင်းတာ။ ဘယ်နေရာမှာ ကောင်းတာလဲဆိုတော့ ခုနကပြောတဲ့ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတွေမှာ ပညာမျက်စိကောင်းတာ။ ဒါကြောင့် ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ သစ္စာအစရှိတဲ့တရားတွေကို ကွဲကွဲပြားပြားသိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကလျာဏပုထုဇန့်လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒါကိုတော့ အတိုချုပ်လိုက်ရေးကြပါ။

အန္ဓပုထုဇန့်

အန္ဓပုထုဇန့်ဆိုသည်မှာ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ သစ္စာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

စတုတရားတွေကို သင်ယူခြင်း၊ မေးမြန်းခြင်း၊ မှတ်သားထားခြင်း၊ ဆင်ခြင်စဉ်းစားခြင်းမရှိသဖြင့် ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့၌အမြင်မရှိ၊ ကန်းနေသော ပုထုဇဉ်မျိုးဖြစ်သည်။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာဆိုတဲ့ ရတနာသုံးပါးကိုသော်မှ ကိုးကွယ်ပူဇော်ရမှန်းမသိသော ပုထုဇဉ်မျိုးဖြစ်သည်။

ကလျာဏပုထုဇဉ်

ကလျာဏပုထုဇဉ်ဆိုသည်မှာ ခန္ဓာစသောတရားတို့ကို သင်ယူခြင်း၊ မေးမြန်းခြင်း၊ ဆောင်ထားခြင်း၊ ဆင်ခြင်စဉ်းစားခြင်းစသည်တို့ကြောင့် ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့ကို ကောင်းစွာသိမြင်သော အကောင်းပုထုဇဉ်မျိုးဖြစ်သည်။

အဲဒီ ကလျာဏပုထုဇဉ်ဆိုတာက ခန္ဓာငါးပါး၊ အာယတနတစ်ဆယ့်နှစ်ပါး၊ ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစရှိတဲ့တရားတွေကို ပါဠိလိုလည်း တတ်ရမယ်။ ဝေဒနက္ခန္ဓာဆိုတာကဘာလဲ၊ ရူပက္ခန္ဓာဆိုတာက ဘာလဲ စသည်ဖြင့် ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ သစ္စာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့ရဲ့အဓိပ္ပာယ်သဘော သဘာဝတ္ထကိုလည်း ဆရာ့ဆီမှာ မေးမြန်းဆွေးနွေးပြီးတော့ သင်ယူရမယ်။ သင်ယူထားတာတွေကိုလည်း မမေ့အောင် ဆောင်ထားရမယ်။ ဆောင်ယူပြီးတော့ စဉ်းစား တွေးခေါ်ရမယ်။ ဒီသဘောတရားက ဒီလိုရှိပါလား အစရှိသည်ဖြင့် သင်ထားတာကို အခြေခံပြီး တွေးခေါ်ရမယ်။

ပါဠိကို သင်ယူတယ်၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို မေးမြန်းတယ်၊ ဆောင်ထားတယ်။ အဲဒီအပိုင်းအထိဟာ သုတမယဉာဏ်လို့ခေါ်တယ်။ အကုန်လုံး သင်ယူလို့တတ်တာမှန်သမျှဟာ သုတမယဉာဏ်ပဲ။ ကလျာဏပုထုဇဉ်နဲ့ကတော့ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားနဲ့ပတ်သက်တယ်။ အဲဒီတော့ ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေကို သင်ယူလိုက်လို့တတ်မြောက်သိမြင်လာတဲ့ဟာကို သုတမယဉာဏ်လို့ခေါ်တယ်။

အဲဒီ သုတမယဉာဏ်ကို အခြေခံပြီးတော့ (ဝါ) ဆရာသင်ထားတာလေးကို အခြေခံပြီးတော့ ပြန်ပြီးတွေးခေါ်တယ်။ ဪ... ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးမှတစ်ပါး အခြားဘာမှမရှိဘူး၊ ငါဆိုတာလည်း မရှိဘူး၊ ပညတ်ထားတာပဲ။ သူဆိုတာလည်း မရှိဘူး၊ မိန်းမဆိုတာလည်း မရှိဘူး၊ ယောက်ျားဆိုတာလည်း မရှိဘူး။ လောကမှာ ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲလွယ်အောင်လို့သာ သူ့ပုံသဏ္ဍာန်လိုက်ပြီး

တော့ ပညတ်ထားတာ။ ဆိုလိုတာက ငါ-သူတစ်ပါး-ယောက်ျား-မိန်းမ ရယ်လို့ မရှိဘူး။ ရုပ် တရား၊ နာမ်တရားပဲရှိတယ်လို့ အဲဒီလို တစ်ဆင့်တက်ပြီးတော့ တွေးခေါ်ချဲ့ထွင် ပြီးတော့ သိတဲ့ဉာဏ်က စိန္တာမယဉာဏ်လို့ခေါ်တယ်။

အဲဒီလို သုတမယဉာဏ်၊ စိန္တာမယဉာဏ်နှစ်ပါးကို ရရှိရင် ကလျာဏပုထုဇဉ်ခေါ်တာပဲ။ အဘိဓမ္မာသင်တန်းကို လာတက်ပြီး ခန္ဓာငါးပါး အာယတနတစ်ဆယ့်နှစ်ပါး၊ ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး အစရှိသည်တို့ကို သုတမယဉာဏ်နဲ့ သိမယ်ဆိုရင်(သို့မဟုတ်) သုတမယဉာဏ်အဆင့်တွင် မနေဘဲ စိန္တာမယဉာဏ်အဆင့်အထိ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ကြံစည်တွေးခေါ်ပြီးတော့သိသွားမယ်ဆိုရင် ကလျာဏပုထုဇဉ်ဖြစ်ပြီလို့ဆိုရမယ်။

ကလျာဏပုထုဇဉ်နှစ်မျိုး

ကလျာဏပုထုဇဉ်အဆင့်မှာလည်း နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။ ကလျာဏ ပုထုဇဉ် အနု၊ ကလျာဏပုထုဇဉ် အရင့်လို့ အနုနဲ့အရင့် နှစ်မျိုး ခွဲရတယ်။ ဒီတော့ ဒီမှာအဘိဓမ္မာ လာသင်လို့ ခန္ဓာငါးပါးကိုလည်း သိတယ်၊ ရုပ်နာမ်ကို ကွဲသွားတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးပဲ ရှိတာပဲ။ ငါ၊ သူ တစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ ဆိုတာမရှိဘူးဆိုတဲ့ စိန္တာမယဉာဏ်နဲ့ စဉ်းစားတွေးခေါ်ပြီးလည်း သိသွားတယ်။ အဲဒီဉာဏ်နှစ်ပါးအဆင့်မှာ ကလျာဏပုထုဇဉ် အနုပဲ ခေါ်သေးတယ်။

ဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့အသိဉာဏ်ပိုင်းပဲရှိသေးတယ်။ စရဏဆိုတဲ့အကျင့်ပိုင်း မပါသေးဘူး။ အဲဒီလို သုတမယဉာဏ်အနေအားဖြင့် နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကို ရသွားပေမဲ့ သူ့မှာ သီလလည်းမရှိဘူး၊ သမာဓိအလုပ်ကိုလည်း မလုပ်ဘူး၊ ဝိပဿနာ ဉာဏ်အလုပ်ကိုလည်း မလုပ်ဘူးဆိုလို့ရှိရင် သူ့ကို ကလျာဏပုထုဇဉ် အနုစားပဲ ခေါ်ရတယ်။

သီလအကျင့်ကို နည်းနည်းပြောပါဦးမယ်၊ လူမှာ ကျင့်သင့်တဲ့သီလက ငါးပါးသီလ၊ အာဇီဝဋ္ဌမက သီလ၊ ဥပုသ်နေ့မှာကျင့်သုံးတဲ့ အဋ္ဌင်္ဂပေါသထသီလ၊ နဂင်္ဂပေါသထသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလ(ဒသင်္ဂံသီလ)လို့ ငါးမျိုးရှိတယ်။

အဲဒီ သီလငါးမျိုးထဲက အနည်းဆုံးတော့ ငါးပါးသီလကို လုံခြုံအောင် ကျင့်သုံးရမယ်။ အကျင့်မပါဘဲ အသိသာရရှိသေးရင် ကလျာဏပုထုဇဉ်အနုပဲ ရှိသေးတယ်။ ကလျာဏပုထုဇဉ်အနုဆိုတာ နောင်ဘဝအတွက် ကတိပိုင်းကို စိတ်

မချရသေးဘူး၊ သုဂတိဘဝကို မလွဲတမ်းရောက်မယ်ဆိုတဲ့ နိယတဂတိ မဖြစ်နိုင် သေးဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကလျာဏပုထုဇဉ်အနုဟာ ဘာမှမသိတဲ့ အန္တပုထုဇဉ် ထက် တော့ သုဂတိကို ရောက်ဖို့အခွင့်အလမ်းသာပါတယ်။

အလွန်နုတဲ့ ကလျာဏပုထုဇဉ်ဆိုတာက မိရိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဘာသာ သဘောမျိုးပဲရှိတယ်။ မိရိုးဖလာဆိုတာက ဘုရားကို ဘာကြောင့်ရှိခိုးရသလဲ၊ ဘယ်လို ရှိခိုးရမလဲ မသိဘူး၊ ဦးသာဦးချလိုက်တယ်၊ ဘုရားဂုဏ်တော်ဆီ စိတ် မရောက်ဘူး၊ စိတ်ရောက်ရမယ်ဆိုတာကိုလည်း မသိဘူး။

သီလကို ဆောက်တည်လိုက်တယ်၊ ငါ့သီလ ကျိုးပျက်သလား၊ လုံခြုံ ရဲ့လားဆိုတာကိုလည်း မသိဘူး။ ဘယ်လိုလုပ်ရင် ပါဏာတိပါတကံ ပျက်သွား တယ်၊ ပါဏာတိပါတကံ ညှိုးနွမ်းသွားတယ်၊ ဘယ်လိုနေမှ လုံခြုံတယ်၊ တစ်ပါး စီ တစ်ပါးစီ ငါးပါးသီလကို အခြေခံကျကျနားလည်ထားရမယ်။ ကိုယ့်သီလ ကိုယ် ကျိုးမှန်းမသိ၊ ပေါက်မှန်းမသိ၊ ပြောက်မှန်းမသိ၊ ကျားမှန်းမသိဘဲနဲ့ ကြီး ပြင်းလာတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ၊ ဆရာတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေထဲမှာ အများကြီးပဲရှိ တယ်။ အဲဒီ ဗုဒ္ဓဘာသာကို အဆင့်သတ်မှတ်လိုက်ရင် မိရိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဘာသာ အလွန်နုတဲ့ ကလျာဏပုထုဇဉ်ဘဝပဲရှိတယ်။ ရင့်တဲ့ကလျာဏအဆင့်ကို မရောက် သေးဘူး။ ဒါကြောင့်မို့လို့ မိရိုးဖလာ ဘာသိဘာသာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တွေဟာ အခြားအယူဝါဒတွေ တိုက်ခတ်ခံရလို့ရှိရင် ယိမ်းယိုင်ပြိုလဲသွားကြတာ ဖြစ် တာပေါ့။

ဆရာတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ နောက်ဆုံးရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ဟာ အရ ဟတ္ထဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ပဲ။ အဲဒီပန်းတိုင်ရောက်အောင် ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ ကျင့်စဉ်တွေက ဘာလဲ၊ သီလရယ် သမာဓိရယ် ပညာရယ်၊ အတိုချုံးလိုက်လို့ရှိရင် အဲဒီသုံးခုပဲ ရှိတယ်။ သီလ သမာဓိ ပညာ အဲဒီသုံးပါးနဲ့ သွားရမယ်၊ သီလကျင့်စဉ် ကျင့်ရ မယ်၊ သမာဓိကျင့်စဉ် ကျင့်ရမယ်၊ ပညာကျင့်စဉ် ကျင့်ရမယ်။ သမာဓိဆိုတာက ဘာဝနာထဲက သမထဘာဝနာကိုခေါ်တာ။ ပညာဆိုတာက ဝိပဿနာဘာဝနာ ကို ခေါ်ပါတယ်။

ဒါနုကိုတော့ ဘယ်အထဲကို သွင်းယူလိုက်ပါသလဲ၊ စာရိတ္တသီလထဲ ကို သွင်းယူလိုက်ပါတယ်။ နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်အောင် တက်ရမယ့်ကျင့်စဉ်က သီလကျင့်စဉ်ရှိတယ်။ သမာဓိကျင့်စဉ်ရှိတယ်။ ပညာ

ကျင့်စဉ်ရှိတယ်လို့ ပြောပါတယ်။

ဆရာ ကျွန်တော်တို့ ဒါနုတွေလုပ်နေတယ်၊ ဘုရားကလည်း ပါရမီ ဆယ်ပါးမှာ ဒါနုပါရမီကို ဟောခဲ့ပါတယ်။ ဒါနုဟာ ကျင့်စဉ်မဟုတ်ဖူးလားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ ကျင့်စဉ် မှန်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဒါနုဟာ သီလထဲမှာ အကျုံး ဝင်ပါတယ်။ သူ့ကို စာရိတ္တသီလလို့ ခေါ်ပါတယ်။ စာရိတ္တဆိုတာက မျိုးရိုး စဉ်ဆက် လျှာရမယ်၊ တန်းရမယ် စသည်ဖြင့်လုပ်လာတဲ့ ကျင့်စဉ်ဖြစ်လို့ စာရိတ္တ သီလထဲ ထည့်ပါတယ်။ စာရိတ္တသီလထဲ အကျုံးဝင်သွားတယ်။

အဲဒီတော့ သီလလမ်းစဉ်၊ သမာဓိလမ်းစဉ်၊ ပညာလမ်းစဉ် လမ်းစဉ် ကြီး သုံးရပ်ကို အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်ဖို့ ဘုရားက ချမှတ်ထားတာ။ အဲဒီကျင့်စဉ် သုံးရပ်ကို အနည်းဆုံးတစ်ခုခုတော့ ကျင့်နိုင်ရမယ်။ သုံးခုလုံးကို လုပ်နိုင်မယ်ဆို ရင်တော့ အတိုင်းထက်အလွန် ကောင်းပါတယ်။ အဲဒါကို ကလျာဏပုထုဇဉ် အရင့်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ကလျာဏပုထုဇဉ်အရင့်သည် ဒီဘဝမှာ မဂ်ဖိုလ်မရနိုင် သေးလို့ရှိရင် နောက်ဘဝမှာတော့ သုဂတိကို ရောက်ဖို့ သေချာပါတယ်။ ကလျာ ဏ ပုထုဇဉ်အရင့်ဟာ သောတာပန်နဲ့ အလားတူတယ်။ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် ခုနစ် ယောက်ထဲမှာ အကျုံးဝင်ပါတယ်။

ကလျာဏပုထုဇဉ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်ထဲပါဝင်ပုံ

သေက္ခဆိုတာ ကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘာတွေကိုကျင့်သလဲဆိုလို့ရှိရင် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဆိုတဲ့ သိက္ခာသုံးပါးကို ကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တယ်။ ကလျာဏ ပုထုဇဉ်လည်း ဒီတရားသုံးပါးကို ကျင့်နေတာပဲဆိုတော့ သူလည်း သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် ထဲမှာ ပါသွားပါတယ်။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ရစ်ယောက်ထဲမှာ ရဟန္တာမှတစ်ပါး ကျန် တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ခုနစ်ယောက်ကို သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်တယ်။ သူတို့က ကျင့်လို့ မပြီး သေးဘူး။ အကျင့်ရဲ့ ဆုံးခန်းတိုင် မရောက်သေးဘူး၊ ကျင့်ဆဲပုံရှိကြသေးတယ်။ ရဟန္တာကျတော့ အားလုံးအကျင့်တွေ ပြီးသွားပြီ၊ ရဟန္တာမှတစ်ပါး ကျန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တွေကို ကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်မျိုးလို့ ခေါ်တယ်။ ပါဠိလိုတော့ သေက္ခ၊ မြန်မာလိုတော့ ကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်တွေလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ခုနစ်ယောက်ထဲမှာ ကလျာဏပုထုဇဉ်ဟာ အကျုံးဝင်တယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။

အဲဒီတော့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အလုပ်တွေကိုလည်း အားထုတ်

မယ်၊ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားကိုလည်း ခွဲခြားပြီးတော့ သိမြင်မယ်ဆိုရင် ကလျာဏပုထုဇဉ် အရင့်ဖြစ်နေပြီဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီဘဝမှာ မဂ်ဖိုလ်မရသေးသည့်တိုင်အောင် နောက်ဘဝမှာ သုဂတိကတော့ စိတ်ချရပြီ၊ နိယတဂတိလို့ခေါ်ပါတယ်။ နိယတဂတိဆို ဂတိမြဲတယ်။ ဘယ်လိုမြဲသလဲဆိုတော့ သုဂတိဘုံဆိုတဲ့ လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ ခုနစ်ဘုံတွင် တစ်ဘုံဘုံတော့ ရောက်ဖို့မလွဲတော့ဘူး။ အဲဒီတော့ အဘိဓမ္မာသင်ယူ တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အန္တပုထုဇဉ်အဆင့်ကို ကျော်လွန်ပြီးတော့ ကလျာဏပုထုဇဉ် အဆင့်ကိုတော့ မှချရောက်ပါတယ်။ အနုအရင့်ဖြစ်မှုသာ ကိုယ့်အပေါ်မှာတည်ပါတယ်။

ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ သစ္စာတို့ကို ကွဲကွဲပြားပြားသိသွားရင် ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့ကို ကွဲကွဲပြားပြားသိသွားရင် ကလျာဏပုထုဇဉ်ပိုင်းကို ဝင်ပြီ။ ဒါမေ့မဲ့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတို့ကို အားမထုတ်ရင်တော့ အနုပဲဖြစ်တယ်။ အားထုတ်ရင် ကလျာဏပုထုဇဉ်အရင့်ဖြစ်မယ်။

ဒီသင်တန်းပြီးဆုံးသွားတဲ့အခါ စာမေးပွဲလုပ်ပါတယ်။ အောင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို လက်မှတ်ချီးမြှင့်တဲ့အခါမှာ အမျိုးသားတွေကို ကလျာဏယုဝ၊ အမျိုးသမီးတွေကို ကလျာဏယုဝတီလို့ ဘွဲ့လက်မှတ်ကလေးတွေပေးပါတယ်။ အဲဒါလည်း ကလျာဏပုထုဇဉ် အမျိုးသား၊ ကလျာဏပုထုဇဉ် အမျိုးသမီးဆိုပြီး လက်မှတ်ထဲမှာ ကလျာဏပုထုဇဉ်အနွယ် သတ်မှတ်ပေးလိုက်တာပဲ။ ကလျာဏပုထုဇဉ်ဖြစ်သွားတယ်ဆိုတော့ အကောင်းပုထုဇဉ် ဖြစ်သွားပြီ။ အကန်းတော့ မဟုတ်တော့ဘူး။ အကန်းဘဝက ဒို့ကျော်လွန်လာပြီလို့ ဝမ်းမြောက်ကြဖို့ပဲ။ အဲဒီလို သင်တန်းလာတက်ကြတာ ကလျာဏပုထုဇဉ်ဖြစ်တဲ့ ဒုတိယအကျိုးတရားကို ရပါတယ်။

ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တရဟန္တာမျိုးစေ့

နောက်တတိယ အကျိုးတရားကို ဆက်ပြောပါမယ်။ တတိယအကျိုးတရားက ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တရဟန္တာဖြစ်ရန် ပါရမီမျိုးစေ့ရရှိ နိုင်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ ရဟန္တာဟာ ဖြစ်ဖို့ ခဲယဉ်းတယ်။ ရဟန္တာထဲမှာ ထိပ်ဆုံးရဟန္တာပဲ။ ရဟန္တာအမျိုးအစား ခွဲလိုက်မယ် ဆိုလို့ ရှိရင် -

- ၁။ ပါရမီပတ္တရဟန္တာ၊

- ၂။ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တရဟန္တာ၊
- ၃။ ဆဋ္ဌဘိညရဟန္တာ၊
- ၄။ တေဝိဇ္ဇာပတ္တရဟန္တာ၊
- ၅။ သုက္ခဝိပဿကရဟန္တာ

လို့ ရဟန္တာအမျိုးမျိုးရှိပါတယ်။ အဲဒီရဟန္တာအမျိုးအစားထဲမှာ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ ရဟန္တာဟာ ပထမတန်းစား ရဟန္တာဖြစ်ပါတယ်။ ပဋိသမ္ဘိဒါဆိုတာ ဉာဏ်ပါပဲ။ ထိုးထွင်းဖောက်ထွင်းပြီးသိတဲ့ဉာဏ်ကို ပဋိသမ္ဘိဒါလို့ခေါ်ပါတယ်။

ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါး

ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးရှိပါတယ်။ ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးက-

- ၁။ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ၊
- ၂။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊
- ၃။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊
- ၄။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ-

လို့ ပဋိသမ္ဘိဒါ လေးပါးရှိပါတယ်။

၁။ **အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ** ဆိုတာက အကျိုးတရားအမျိုးမျိုးကို ထိုးဖောက်ပြီးတော့ သိမြင်တဲ့ဉာဏ်။

၂။ **ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ** ဆိုတာကတော့ အကြောင်းတရားအမျိုးမျိုးကို ထိုးဖောက်ပြီးတော့ သိမြင်နိုင်တဲ့ဉာဏ်။

၃။ **နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ** ဆိုတာက ဘာသာအမျိုးမျိုး၊ သဒ္ဒါအမျိုးမျိုး၊ ဝေါဟာရပညတ်အမျိုးမျိုးတို့ကို ထိုးဖောက်ပြီးတော့ သိမြင်နိုင်တဲ့ဉာဏ်။ ဒီနိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ကိုရသွားယင် ကမ္ဘာမှာရှိတဲ့ ဘာသာအားလုံးကို မသင်ရဘဲနဲ့ အကုန်တတ်တယ်။ ဘာသာကိုသာတတ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီဘာသာမှာသုံးနေတဲ့ သဒ္ဒါနည်းတွေကိုလည်း အကုန်လုံးတတ်တယ်။

၄။ **ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ**ဆိုတာက အခွင့်သင့်လာလို့ တရားဟောရမယ့် အချိန်အခါရောက်လာလို့ ဟောပြောတဲ့အခါမှာ သူများတကာ နားလည်နိုင်တဲ့ပြောနည်း၊ ဆိုနည်း၊ ပြောဟန်၊ ဆိုဟန်တို့

ကို အလိုအလျောက် ဉာဏ်မှာထင်လာတယ်။ ဥပမာ ဥပမေယျနဲ့ ပြောမှု၊ ဆိုမှုကို သူ့ဉာဏ်မှာ တစ်ခါတည်း ထင်လာတယ်။ လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ ပရိသတ်နားလည်သွားအောင် ပြောနိုင်မယ့်နည်းနာနိဿယကို ဉာဏ်မှာ တစ်ခါတည်း အလိုလိုထင်လာတယ်။ အဲဒီဉာဏ်ကိုပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် လို့ခေါ်တယ်။

အဘိဓမ္မာနဲ့ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တရဟန္တာ

ရဟန္တာဖြစ်သွားတာနဲ့တစ်ပြိုင်နက် ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးကို ရသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ ရဟန္တာလို့ခေါ်တယ်။ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တရဟန္တာဆိုတာ ဘုရားလက်ထက်ကတည်းက အင်မတန်ရှားတယ်။ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တရဟန္တာဟာ ရဟန္တာဖြစ်မှတော့မဟုတ်ဘူး။ ရှင်အာနန္ဒာဆိုလို့ရှိရင် သောတာပန်ဘဝနဲ့ပဲ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်လေးပါးကို ရသွားတာပဲ။ များသောအားဖြင့် ရဟန္တာဖြစ်မှ ကြပါတယ်။

ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တရဟန္တာဟာ ဘုရားက တစ်လုံးတစ်ပါးဟောလိုက်တာနဲ့ နည်းတစ်ရာ၊ နည်းတစ်ထောင်ဖြင့် ချဲ့ထွင်ပြီးတော့ အကုန်လုံးသိမြင်သွားတဲ့ ဉာဏ်မျိုး။ အဲဒီဉာဏ်မျိုးကို ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမှရသလဲ၊ ယခုလို အဘိဓမ္မာသင်တန်းကို လာပြီးတော့သင်ယူနေတဲ့ အဘိဓမ္မာကို သင်ဖူးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမှ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ကို ရတယ်။ အဘိဓမ္မာကို မသင်ဖူးတဲ့ အဘိဓမ္မာစော်မနံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ကို မရနိုင်ဘူး။

အဘိဓမ္မာကလည်း ဘယ်အခါမှာပေါ်လာသလဲဆိုတော့ ဘုရားသာသနာအတွင်းမှာမှ အဘိဓမ္မာဟာ ပေါ်ပါတယ်။ ဘုရားမပွင့်ရင် အဘိဓမ္မာဟာ မရှိဘူး။ ဘုရားပွင့်တဲ့အခါမှာမှ အဘိဓမ္မာဟာ ပေါ်ပါတယ်။ ပေါ်တဲ့အခါမှာလည်း အဘိဓမ္မာသင်ယူတဲ့လူဟာလည်း အင်မတန်ရှားပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ရှားပါသလဲဆိုရင် သဘောသဘာဝတရားတွေဖြစ်လို့ပါပဲ။ အင်မတန် ပါရမီရှိတဲ့လူသာ အဘိဓမ္မာကို သင်ယူနိုင်ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ အဘိဓမ္မာဒေသနာကို ဟောတဲ့အခါ အဘိဓမ္မာတရားချည်းမဟောဘဲ နည်းနည်းစိုစိုပြည်ပြည်ရှိသွားအောင်

သူတ္တန်တရားလေးတွေလည်း ကြားညှပ်ပြီးတော့ ဟောရသေးတယ်။ အင်မတန်ပျင်းစရာကောင်း ငြီးငွေ့စရာကောင်းတဲ့တရားဖြစ်လို့ အဘိဓမ္မာသင်ယူတဲ့လူက ရှားတယ်။ သင်ယူတဲ့လူရှားတဲ့အတွက်ကြောင့်လည်း ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တရဟန္တာကလည်း ရှားတာပါပဲ။ အဘိဓမ္မာကို သင်ဖူးထားရင် ဘုရားနဲ့တွေ့တဲ့အခါ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ ရဟန္တာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

ဧဟိဘိက္ခုရဟန်းနဲ့ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ

ဆရာတို့သာသနာမှာ ဘုရားလက်ထက်တော်တုန်းက ဧဟိဘိက္ခုရဟန်းဆိုတာ ရှိပါတယ်။ ရဟန်းရှစ်မျိုးထဲမှာ ဧဟိဘိက္ခုရဟန်းဟာ တစ်မျိုးအပါအဝင်ပါ။ ဧဟိဘိက္ခုဟာ လူပုဂ္ဂိုလ်ကို ဘုရားက ဧဟိဘိက္ခု(ဘိက္ခု=ရဟန်း၊ ဧဟိ = လာလှည့်)လို့ ခေါ်လိုက်တာနဲ့တစ်ပြိုင်နက် အဆင်အပြင် အကုန်လုံးပြောင်းပြီး ရဟန်းဖြစ်သွားတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဘုရားကလည်း ဧဟိဘိက္ခုခေါ်တာ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းကို မခေါ်ဘူး။ ခေါ်ခါနီးမှာ သူ့ရဲ့အတိတ်ဘဝကို ပြန်ကြည့်တယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ နောက်ဘဝက သင်္ကန်းလှူခဲ့ဖူးရဲ့လားလို့ ကြည့်ပါတယ်။ သင်္ကန်း လှူခဲ့ဖူးတယ်လို့ တွေ့ခဲ့ရင် ဧဟိဘိက္ခုလို့ခေါ်တယ်။ သင်္ကန်းမလှူခဲ့ဖူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဧဟိဘိက္ခုခေါ်လို့မရဘူး။

သင်္ကန်းလှူခဲ့ဖူးမှ ဧဟိဘိက္ခုဖြစ်နိုင်တယ်။ သင်္ကန်းမလှူခဲ့လို့ရှိရင် ဧဟိဘိက္ခုရဟန်း မဖြစ်နိုင်သလို အဘိဓမ္မာကို မသင်ကြားဖူးလို့ရှိရင်လည်း ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တရဟန္တာ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ အဘိဓမ္မာကို သင်ကြားဖူးခဲ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ ရဟန္တာဖြစ်နိုင်တယ်။ ဆရာတို့ ဒီသင်တန်းကို တက်ရောက်သင်ကြားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တရဟန္တာဖြစ်ဖို့ မျိုးစေ့အခြေခံရသွားပါတယ်။ အဲဒီအကျိုးတရားက နံပါတ်(၃)ဖြစ်ပါတယ်။

ဘာသာရေးတရားစာပေတို့ကို နားလည်လွယ်ခြင်း

နံပါတ်(၄)အကျိုးတရားကတော့ ထင်ရှားပါတယ်။ ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ရေးထားတဲ့စာပေတွေကို ဖတ်ရှုတဲ့အခါမှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဆရာတော်တွေ၊ သံဃာတော်တွေဟောနေတဲ့တရားဒေသနာကို ကြားနာရတဲ့အခါမှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အဘိဓမ္မာသင်တန်းမှာ အခြေခံရရှိထားတော့ သဘောပေါက်လွယ်တယ်။ ထင်လွယ်တယ်၊ မြင်လွယ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့တရားတော်ဟာ **စတု**

သစ္စဝိနိမုတ္တာ ဓမ္မော နာမ နတ္ထိ' ဆိုတဲ့ ဒေသနာတော်အတိုင်း သစ္စာလေးပါးမှ လွတ်တဲ့တရားဟာ မရှိဘူး။ ဟောသမျှ သစ္စာလေးပါးထဲမှာ အကုန်လုံးအကျိုး ဝင်တယ်။ ခန္ဓာငါးပါးထဲ အကျိုးဝင်တယ်။ အာယတန ၁၂-ပါး၊ ဓာတ် ၁၈- ပါးထဲ အကျိုးဝင်တာပဲ။

အဘိဓမ္မာသင်တန်းမှာလည်း ဒီတရားတွေကို သင်ထားတော့ တရား သွားနာလို့ရှိရင် အဘိဓမ္မာအခြေခံမရှိတဲ့လူထက် ကိုယ်ကပိုပြီးတော့ သဘော ပေါက်နားလည်လွယ်တယ်။ သိမြင်လွယ်တယ်။ ဒါ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးတရားဖြစ်ပါ တယ်။ အဲဒါတွေဟာ အဘိဓမ္မာသင်ရတဲ့အကျိုးတရားတွေပဲဖြစ်ပါတယ်။

ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးနဲ့ အနာဂတ်အကျိုး

အဲဒီလေးမျိုးကိုတော့ မလွဲမသွေရပါတယ်။ အဲဒီလေးမျိုးကို နိဂုံးချုပ် အနေနဲ့ပြန်ပြောရင် . . .

- ၁။ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားကို ခွဲခြားသိမြင်နိုင်တဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်ကို ရပါတယ်။
- ၂။ အန္ဓပုထုဇဉ်ဘဝက ကလျာဏပုထုဇဉ်အဆင့်ကို ရောက်တယ်။
- ၃။ ဘာသာရေးစာပေ၊ ဘာသာရေးတရားတွေကို ဖတ်ရှုနာယူရတဲ့ အခါမှာ ပိုပြီးသဘောပေါက်လွယ်၊ နားလည်လွယ်တယ်။ အဲဒီ သုံးခုဟာ လက်ရှိ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာပဲရတဲ့အကျိုးတရားတွေဖြစ်ပါ တယ်။
- ၄။ ပဋိသန္ဓိဒါပတ္တရဟန္တာဖြစ်အောင် ပါရမီမျိုးစေ့ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ကတော့ အနာဂတ်အကျိုးတရားပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီအကျိုးလေးမျိုးကို ခွဲလိုက်လို့ရှိရင် ပစ္စုပ္ပန်မှာခံစားရတာ အကျိုးသုံးမျိုး ရနိုင်ပါတယ်။ ဒီအကျိုးသုံးမျိုးကတော့ မလွဲမသွေရမယ်။ ပဋိသန္ဓိဒါပတ္တအကျိုး ကတော့ အနာဂတ်အကျိုးတရားဖြစ်ပါတယ်။ ယခု အဘိဓမ္မာသင်တန်းကို တက် ရောက်သင်ကြားတာ အဲဒီအကျိုးတရားလေးပါးကို ရပါတယ်။

ရုပ်အကြောင်း၊ ဝေဖန်ပြခန်း၊

ရုပ်မည်ပုံ

ဖောက်ပြန်တတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အထင်အရှား ပြတတ် သောကြောင့်လည်းကောင်း ရုပ်မည်ပါတယ်။ (ရူပ=ရုပ်)။

ရူပဆိုတဲ့ပါဠိက ရုပ်လိုမြန်မာလိုဖြစ်လာပါတယ်။ ရူပသဒ္ဒါက ဖောက် ပြန်ခြင်းအနက်၊ ထင်ရှားပြတတ်ခြင်းအနက်ကို ဟောတယ်။ ရုပ်ဆိုတာ ဖောက် ပြန်တတ်တဲ့သဘော၊ အထင်အရှားပြတတ်တဲ့သဘောပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဖောက်ပြန်ပုံ

ဖောက်ပြန်ခြင်းဆိုသည်မှာ ရှေ့ရုပ်စဉ်နှင့်မတူတဲ့ နောက်ရုပ်စဉ်ရဲ့ ဖြစ် ခြင်းသဘောပင်ဖြစ်ပါတယ်။ ရှေ့က ဖြစ်တဲ့ ရုပ်က တစ်မျိုး၊ နောက်ကဖြစ်တဲ့ ရုပ်က တစ်မျိုး အဲသလိုဖြစ်သွားတာကို ဖောက်ပြန်တယ်လို့ခေါ်တယ်။

ဥပမာဆိုရင် ဆရာတို့သင်တန်း စသင်တန်းက ခန္ဓာကိုယ်ဟာ နေလို့ ထိုင်လို့ ကောင်းသေးတယ်။ ခု နှစ်နာရီကြာထိုင်လာတော့ ခါးညောင်းလာတယ်။ ခါးလေးတွန့်လာတယ်။ လိမ်လာတယ်။ အဲသလိုဖြစ်တာ ရုပ်ဖောက်ပြန်တာ။ ပထမ ခန့်ကျန်းနေတဲ့ခန္ဓာကိုယ်က မခန့်ကျန်းတဲ့ခန္ဓာကိုယ်ဖြစ်လာတယ်။ ကောင်းနေတဲ့ခန္ဓာကိုယ်က တောင့်တင်းခိုင်မာလာတဲ့ခန္ဓာကိုယ်၊ ညောင်းလာတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒါ ရုပ်ဖောက်ပြန်တာ။ ရုပ်ဖောက်ပြန်တဲ့သဘောကို ရုပ်ဖြစ်ကြောင်းတရားလေးပါးနဲ့ခွဲကြည့်ရင် ပိုထင်ရှားပါတယ်။ ရုပ်ကိုဖြစ်စေ တတ်တဲ့အကြောင်းတရားလေးပါးရှိတယ်။ အဲဒီလေးပါးဟာ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရတို့ပဲဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလေးပါးကြောင့်ပဲ ဖောက်ပြန်တယ်။

ကံကြောင့်ဖောက်ပြန်ပုံ

အဲဒီလေးပါးထဲမှာ ကံကြောင့်ဖောက်ပြန်တယ်ဆိုတာက နည်းပါတယ်။ ကံကြောင့်ဖောက်ပြန်တာက ပူတိဂတ္တတိဿမထေရ်ဟာ ကုဋ္ဌနူနာဖြစ်ပြီး ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသွားရတယ်။ နဂိုမွေးလာတုန်းက ခန္ဓာကိုယ်ဟာအကောင်းပဲ။ နောက်ရဟန်းဖြစ်ပြီး မကြာခင် ကုဋ္ဌနူနာဖြစ်လာတယ်။ ဒါဟာ ရှေးဘဝက ငှက်တွေကို သတ်ထားရင် ပုတ်ကုန်မှာပဲဆိုပြီး မပုတ်အောင် ခူးဆစ်နှင့်အတောင်ကို ရိုက်ချိုးထားခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်ကံကြောင့်ဖြစ်လာတာ။ ဘယ်လိုဖြစ်လာသလဲဆိုရင် အဖုတွေ အပိန်တွေဖြစ်လာတယ်။ အက်ကွဲလာတယ်။ ပြည်တွေ သွေးပုပ်တွေ စွဲလာတယ်။ အဲဒီလို ကုဋ္ဌနူနာရောဂါဖြစ်လာတာဟာ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဖောက်ပြန်မှုလို့ ခေါ်တယ်။

ဥပမာတစ်ခုကတော့ သောရေယျသူဌေးသားဟာ ရှင်မဟာကစ္စည်းမထေရ်ကို စိတ်ကပြစ်မှားလို့ လိင်ပြန်သွားတယ်။ အဲဒါလည်း ကံကြောင့်ဖြစ်တာပဲ။ ဘယ်လို လိင်ပြန်သွားသလဲဆိုရင် ယောကျ်ားအသွင်ကနေပြီး မိန်းမအသွင်ကို အကုန်လုံးပြောင်းသွားတယ်။ ယောကျ်ားပုံသဏ္ဍာန်ကို မရှိတော့ဘူး။ မိန်းမ ပုံသဏ္ဍာန်ကို တစ်ခါတည်းဖြစ်သွားတယ်။ ရုပ်တွေအကုန်လုံးပြောင်းသွားတယ်။ သူဟာ ယောကျ်ားဘဝမှာတုန်းက သူဌေးသမီးနဲ့ ညားလို့ ကလေးနှစ်ယောက်ရတယ်။ မိန်းမဘဝကျတော့လည်း သူ့ကိုယ်ဝန်ယူပြီးမွေးလို့ ကလေးနှစ်ယောက်ရတယ်။ ဒီဝတ္ထုကတော့ ကြားဖူးကြမှာပါ။ အဲဒါက ကံကြောင့်ဖြစ်တာ။ စိတ်ကပြစ်မှားတဲ့အကုသိုလ် မနောကံကြောင့် ဖြစ်တာ။

ရဟန္တာဖြစ်တဲ့ ရှင်မဟာကစ္စည်းမထေရ်ဟာ သိပ်ချော၊ သိပ်လှတယ်။ ဘုန်းကြီးတွေ ရေစက်ချ ဆုတောင်းထဲမှာတောင် ရှင်မဟာကစ္စည်းကဲ့သို့ ချောမော လှပရပါလို့ခေါ်လို့ပါတယ်။ ရှင်မဟာကစ္စည်းဟာ ချောမော လှပတဲ့ နေရာမှာ သောရေယျသူဌေးသားက ပြစ်မှားရတဲ့အထိ ပြစ်မှားလောက်တဲ့အထိ ချောမောလှပတယ်။ 'ငါ့မိန်းမများ ရှင်မဟာကစ္စည်းမထေရ်လိုချောရင် ဘယ်လောက်ကောင်းမလဲ၊ ရှင်မဟာကစ္စည်းသာ ငါ့မိန်းမဖြစ်ရင် ဘယ်လောက် ကောင်းမလဲ' လို့ အဲဒီထိအောင် ပြစ်မှားလိုက်တယ်။ ပြစ်မှားတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်တည်း ချက်ချင်းပဲ ပုံသဏ္ဍာန်ပြောင်းသွားတာပဲ။ အဲဒါ အကုသိုလ်ကံပဲ။ ရဟန္တာကို သွားပြစ်မှားတာ တစ်ခါတည်း လိင်ပြောင်းသွားတာပဲ။ ဒါ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ် ဖောက်ပြန်မှု

ဖြစ်ပါတယ်။

စိတ်ကြောင့်ဖောက်ပြန်ပုံ

စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တာကတော့ ထင်ရှားပါတယ်။ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တာက ခုရုပ်အမူအရာက တည်တည်ကြီး ဖြစ်နေတယ်။ သဘောကျစရာလေးနဲ့ တွေ့တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်တည်း ရွှင်လန်းသွားတယ်။ မျက်လုံးလည်း ကြည်လာတယ်။ အကုန်လုံး ကြည်လာတယ်။ ဆိုလိုတာကတော့ ညှိုးနွမ်းနေရာက ပျော်ရွှင်လာတယ်။ ညှိုးနွမ်းတဲ့ရုပ်မှ ပျော်ရွှင်တဲ့ရုပ် ပြောင်းလဲလာတယ်။ ပျော်ရွှင်နေရာက ဒေါသဖြစ်စရာလေးနှင့် တွေ့သွားတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်တည်း မျက်နှာနီလာတယ်။ ဒေါသကြီးရင် အသားတောင် တုန်လာတယ်။ စကားပြောသံလည်း တုန်လာတယ်။ အဲဒါ စိတ်ကြောင့် ရုပ်ဖောက်ပြန်တာပဲ။ စိတ်ကြောင့် ရုပ်ဖောက်ပြန်တာတွေကတော့ အင်မတန် ထင်ရှားပါတယ်။ ပြောရင်တော့ မဆုံးတော့ဘူး။

ဥတုကြောင့် ဖောက်ပြန်ပုံ

ဥတုဆိုလို့ ရှိရင် အေးတဲ့ဥတုမှာ အအေးရုပ်ဖြစ်ပြီးတော့၊ ပူတဲ့ဥတုမှာ အပူရုပ်ပြောင်းလဲသွားတယ်။ ခူလာရုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ မိုးလာတော့မယ်ဆိုရင် သူတို့အရင်သိတယ်။ ယောကျ်ား ဆိုရင် ခူလာပေါ့။ အမျိုးသမီးဆိုရင်တော့ မီးယပ်ပေါ့။ အဲဒီရောဂါရှိတဲ့ လူဆိုလို့ရှိရင် မိုးမလာခင်ကထဲက သူတို့မှာ ကိုက်ခဲလာတယ်။ ရာသီဥတုအေးလာပြီဆိုရင် ကိုက်လာတယ်။ ခဲလာတယ်။ ထုံထိုင်းလာတယ်။ နေပူလာရင် ပေါ့ပါးတဲ့ရုပ်ဖြစ်လာတယ်။ ချွေးထွက်လာတယ်။ သွားရလာရတာ သွက်လာတယ်။ လဟုရုပ်ဖြစ်လာတယ်။ မိုးရွာတဲ့အခါ ထုံထိုင်းလာတယ်။ လေးလံလာတယ်။ ထိုင်းမှိုင်းလာတယ်။ ဂရုရုပ်ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီလို ဥတုကြောင့်လည်း ရုပ်က ဖောက်ပြန်တယ်။

တစ်ခါတလေ အအေးသိပ်ပြင်းထန်တဲ့ ဆောင်းရာသီမှာဆိုလို့ရှိရင် ခြေထောက်တွေ ကွဲတယ်။ လျှာတွေကွဲတယ်။ ပါးစပ်တွေ ကွဲလာတယ်။ အဲဒီရုပ်တွေက ဥတုကြောင့်ဖောက်ပြန်တဲ့ ရုပ်တွေပါပဲ။ အပူဥတုသိပ်လွှမ်းမိုးလာတဲ့ အခါမှာလည်း ထိုအတူပဲ။ နေပူတဲ့အခါ မျက်နှာတွေ နီရဲလာတာပဲ။ အသားဖြူတဲ့လူ ပိုပြီးတော့သိသာသေးတယ်။ နေပူထဲသွားပြီး ပြန်လာလို့ရှိရင် ရဲလာတာပဲ။ အဲဒီတော့ အအေးရုပ်ကနေပြီး အပူရုပ်၊ အပူရုပ်ကနေပြီးတော့ အအေးရုပ်ဖြစ်တာ

ဟာ ဥတုကြောင့် ရုပ်ဖောက်ပြန်ပုံပုံဖြစ်ပါတယ်။

အာဟာရကြောင့်ဖောက်ပြန်ပုံ

အာဟာရကြောင့် ရုပ်ဖောက်ပြန်ပုံကတော့ ကောင်းတဲ့အာဟာရလေး စား ရတဲ့အခါကျတော့ စိတ်ချမ်းသာသွားတော့ ရုပ်က ကြည်လာတယ်။ ပျော်ရွှင် ရုပ် ဖြစ်လာတယ်။ မကောင်းတဲ့အစာအာဟာရ စားရလို့ရှိရင် ရုပ်ညှိုးနွမ်းသွား တယ်။ မလန်းဆန်းဘူး။ တက်တဲ့အစာ စားလို့ရှိရင် အိပ်ငိုက်လာတယ်။ အဆီ အအိမ်စားရလို့ရှိရင် အိပ်ငိုက်လာတယ်။ ပေါ့ပါးစေတတ်တဲ့အစားကို စားရလို့ရှိ ရင် ပေါ့ပါးသွားတယ်။ ထိုင်းမှိုင်းစေတတ်တဲ့အစာ စားလို့ရှိရင် ရုပ်ကြီးဟာ ထိုင်းမှိုင်းသွားတယ်။ အဲဒါ အာဟာရကြောင့် ရုပ်ဖောက်ပြန်ပုံပုံဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ ကံရယ်၊ စိတ်ရယ်၊ ဥတုရယ်၊ အာဟာရရယ် အဲဒီအကြောင်း တရားလေးပါးကြောင့် ရုပ်ဖောက်ပြန်တယ်။ အပူရုပ်ကနေပြီးတော့ အအေးရုပ်၊ ပြီးတော့ ညှိုးနွမ်းနေရာကနေပြီးတော့ ရွှင်လန်းလာတဲ့ရုပ်ဖြစ်တယ်။ ကျန်းမာနေ ရာကနေပြီးတော့ အနာရောဂါဖြစ်လာတဲ့ရုပ်ဖြစ်တယ် အစရှိသဖြင့် ချဲ့ထွင်ပြီး တော့ကြည့်ကြပေါ့။

အထင်အရှားပြပုံ

ရုပ်မည်ပုံနှင့်ပတ်သက်လို့ အကြောင်းနှစ်ချက် ပြောခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ အကြောင်းနှစ်ချက်မှာ ပထမအချက်က ဖောက်ပြန်တတ်သောကြောင့် ရုပ်မည် တယ်။ ဖောက်ပြန်ပုံကို ရှင်းပြပြီးပါပြီ။ ဒုတိယ အကြောင်းက ထင်ရှားပြတတ် သောကြောင့်ရုပ်။ အဲဒီ အကြောင်းကို နည်းနည်း ရှင်းရအောင်။ ရုပ်တရားနဲ့ နာမ်တရားကို ကြည့်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် နာမ်ဟာ မထင်ရှားဘူး၊ ကြည့်လို့လည်း မရဘူး။ စိတ်နဲ့ စေတသိက်ကို နာမ်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီနာမ်တရားကို ထင်ထင် ရှားရှားပြပါဆိုလို့ရှိရင် ဘယ်လို လုပ်ပြီးတော့ ပြမတုံး၊ ဘယ်လိုမှ မပြနိုင်ဘူး။ ဒီနာမ်တရားကို မှန်းဆပြီးတော့သာ သိရတယ်။

ရုပ်တရားကတော့ ထင်ထင်ရှားရှား ကြည့်လို့ရတယ်။ သက်ရှိ သဏ္ဍာန်မှာ ရှိတဲ့ ရုပ်တရားကြီးကိုလည်း ကြည့်လို့ရတယ်။ သက်မဲ့သဏ္ဍာန်မှာ ရှိတဲ့ ရုပ်အစိုင်အခဲကြီးကိုလည်း ကြည့်လို့ရတယ်။ မြင်နေရတာပဲ။ ဘာလက်ဘုတ် ဆိုလို့ရှိ ရင် ရုပ်တရားကြီးပဲ။ ခုထိုင်နေကြတာ အကုန်လုံး ရုပ်တရားကြီးတွေပဲ။

အားလုံး ကို မြင်နေရတယ်။ အဲဒီရုပ်တရားက မြင်သာတယ်၊ ထင်သာတယ်။ နာမ်တရား က မမြင်သာဘူး၊ မထင်သာဘူး။ ထင်ရှားပြတတ်တဲ့သဘောဆိုတာ အဲဒီ သဘောပြောတာ။

ရုပ်တရားထဲမှာ ထင်ရှားပြတတ်တယ်ဆိုတာက ဘယ်သူသာပဓာန အားဖြင့် ထင်ရှားပြတတ်သလဲ၊ မျက်စိနဲ့မြင်လို့ရကောင်းတဲ့တရားက ရူပါရုံဆို တဲ့ ရုပ်တရားပဲရှိတယ်။ ဝဏ္ဏရုပ်လို့လည်းခေါ်တယ်။ ဝဏ္ဏရုပ်လို့ခေါ်တဲ့ ရူပါရုံ သာ ကြည့်လို့ မြင်လို့ရတယ်။ ဒီပြင်ရုပ်တွေကို ကြည့်လို့မရဘူး။ ဒီပြင်ရုပ်တွေကို မှန်းဆပြီးတော့သာ သိရတယ်။

အဲဒီမှာ ပထဝီ၊ တေဇော၊ အာပေါ၊ ဝါယောဓာတ်ဆိုတဲ့ မဟာဘုတ် လေးပါးရယ်၊ ဝဏ္ဏရုပ်၊ ဂန္ဓရုပ်၊ ရသရုပ်၊ ဩဇာရုပ် အဲဒီလေးပါးရယ်ပေါင်းပြီး တော့ ရုပ်ရှစ်ပါးဟာ အနည်းဆုံးရှိရတယ်။ အဲဒီအထဲမှာဆိုရင် ဝဏ္ဏရုပ်တစ်ခုပဲ ကြည့်လို့ရတယ်။ ရသရုပ်ဆိုတာလည်း ကြည့်လို့မရဘူး။ ပထဝီဆိုတာလည်း ကြည့်လို့မြင်ကောင်းတဲ့ရုပ်မဟုတ်ဘူး။

ဒီတော့ အားလုံးခြုံလိုက်လို့ရှိရင် ရုပ် ၂၈ ပါးစလုံးမှာ မျက်စိနဲ့မြင် ကောင်းတဲ့ရုပ်ဟာ ဝဏ္ဏခေါ်တဲ့ အဆင်းရုပ် ရူပါရုံတစ်ခုပဲရှိတယ်။ အဲဒါကို အစွဲပြု ပြီးတော့ ထင်ရှားပြတတ်တယ်။ ထင်ရှားပြတတ်တယ်ဆိုတာ ဘယ်သူလဲ ဆိုလို့ ရှိရင် ရုပ်တရား။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ သူ့ကို ပါဠိလို ရူပံ။ မြန်မာလိုတော့ ရုပ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒါ ဒုတိယအကြောင်းအတွက် ရှင်းလင်းချက်ပဲ။

အဲဒီတော့ အားလုံးနိဂုံးချုပ်လိုက်ရင် ရုပ်တရားဟာ ဖောက်ပြန်တတ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် ရုပ်လို့ခေါ်တယ်။ ထင်ရှားပြတတ်သောကြောင့် ရုပ်လို့ခေါ် တယ်။ အဲဒီအကြောင်းနှစ်ပါးကြောင့် ရုပ် မည်ပါတယ်။ ရူပ သဒ္ဒါကလည်း အဲဒီ အနက်နှစ်မျိုးကို ဟောပါတယ်။ ရူပက ဖောက်ပြန်တာကိုလည်း ဟောပါ တယ်။ ထင်ရှားပြတတ်တာကိုလည်း ဟောပါတယ်။ အဲဒီရူပသဒ္ဒါဟောတဲ့ အတိုင်း ရုပ်ရဲ့သဘောတရားဟာလည်း အဲဒီအတိုင်းပဲဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါရုပ်မည် တဲ့ အကြောင်းနှစ်မျိုးဖြစ်ပါတယ်။

ဖောက်ပြန်နေတဲ့နာမ်တရားကို ရုပ်ဟုခေါ်မရပုံ

ပထမအကြောင်းဖြစ်တဲ့ ဖောက်ပြန်တတ်သောကြောင့် ရုပ်ဆိုတဲ့

နေရာမှာ ဆရာတို့စိစစ်ဖို့လိုလာပြန်တယ်။ ဖောက်ပြန်တတ်သောကြောင့် ရုပ်လို့ခေါ်တယ်။ ဖောက်ပြန်တယ်ဆိုတာ ရှေ့ရုပ်အစဉ်နဲ့မတူတဲ့ နောက်ရုပ်အစဉ်နဲ့ ဖြစ်မှုကို ခေါ်တယ်။ ရှေ့ရုပ်နဲ့နောက်ရုပ် မတူဘူး။ အပူရုပ်က အအေးရုပ်ဖြစ်လာတယ်။ အအေးရုပ်ကနေပြီး အပူရုပ်ဖြစ်လာတယ်။ နောက် ညှိုးနွမ်းရုပ်ကနေပြီး တော့ ရှင်လန်းတဲ့ရုပ်ဖြစ်လာတယ်။ ခန့်ကျန်းတဲ့ရုပ်က နေပြီးတော့ တောင့်တင်းခိုင်မာလာတဲ့ရုပ်ဖြစ်လာတယ်။ ဒီလို ရှေ့ရုပ်အစဉ်နဲ့မတူတဲ့ နောက်ရုပ်အစဉ်နဲ့ဖြစ်မှုကို ဖောက်ပြန်တယ်လို့ခေါ်တယ်။

ရှေ့ရုပ်အစဉ်နဲ့မတူလို့ နောက်ရုပ်အစဉ်နဲ့ဖြစ်မှုကို ဖောက်ပြန်တယ်လို့ဆိုရင် နာမ်တရားတွေကိုလည်း ကြည့်စမ်းပါလား။ နာမ်တရားတွေဆိုတာ ရုပ်ထက် ပိုပြီးတော့ လျင်မြန်ဖြစ်ပျက်သွားတာ၊ စိတ္တက္ခဏ သုံးချက်ပဲရှိတယ်။ ပါဠိသက်လိုတော့ ဥပါဒ် ဌီ ဘင်ပေါ့။ မြန်မာလိုတော့ ဖြစ်ပြီးတော့ တည်တယ်၊ တည်ပြီး တော့ ပျက်သွားတယ်။ ခဏငယ် သုံးချက်လို့ခေါ်တယ်။ ရုပ်ဆိုတာက ဒီလိုခဏ ငယ်သုံးချက်ရှိတဲ့စိတ်မျိုး ၁၇-ချက်ဖြစ်ပြီးမှ ရုပ်က ချုပ်တယ်။ စိတ်နဲ့ရုပ်ဟာ အသက်ရှည်တာ ၁၇-ဆက္ခာတယ်။ ရုပ်က အသက်ပိုရှည်တယ်။

စိတ်သက်က အင်မတန်မြန်တယ်။ ခဏလေးဖြစ်တည်ပျက်သွားတယ်။ ခုပဲ ဆရာပြောတာကို အာရုံစိုက်နေတယ်။ အာရုံစိုက်နေတဲ့ကြားထဲကပဲ အဲဒီစိတ်ဟာ အိမ်ရောက်ချင် ရောက်သွားတယ်။ ရွှေတိဂုံဘုရားကြီး ရောက်ချင် ရောက်သွားတယ်။ ရုပ်ရှင်ရုံရောက်ချင် ရောက်သွားတယ်။ အဲဒီလို စိတ်တွေရဲ့ ဖြစ်ပျက်မှုဟာ အင်မတန်လျင်မြန်ပါတယ်။ အဲဒီလိုဆိုလို့ရှိရင် စိတ်မှာလည်း ရှေ့စိတ်နဲ့မတူတဲ့ နောက်စိတ်ဖြစ်မှုဆိုတာ ရှိတာပဲ။ ဒီလိုဆိုရင် ရုပ် ဖောက်ပြန်သလို စိတ်ကလည်း ဖောက်ပြန်တယ်လို့ဆိုရမယ်။ အဲဒီလို နာမ်တရားကလည်း ဖောက်ပြန်တယ်ဆိုရင် နာမ်တရားကို ဘာဖြစ်လို့ ရုပ်လို့ မခေါ်သလဲလို့ မေးစရာတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။

အဲဒီမေးခွန်းကို ဖြေရမယ်ဆိုရင် ဖောက်ပြန်မှုကို ထင်ရှားတဲ့ဖောက်ပြန်မှု၊ မထင်ရှားတဲ့ဖောက်ပြန်မှုလို့ နှစ်မျိုးခွဲပြောရလိမ့်မယ်။ အဲဒီနှစ်မျိုးမှာ ထင်ရှားတဲ့ ဖောက်ပြန်မှုကိုသာ ရုပ်လို့ခေါ်ပါတယ်။ မထင်ရှားတဲ့ နာမ်ရဲ့ဖောက်ပြန်မှုမျိုးကို ဒီနေရာမှာ မလိုအပ်တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့ နာမ်က ရုပ်ဆိုတဲ့အမည်ကို မရနိုင်ပါဘူး။ ရုပ်ကိုဖောက်ပြန်တတ်သောကြောင့် ရုပ်လို့ခေါ်တယ်။ နာမ်တရားဟာ

မဖောက်ပြန်ဘူးလား၊ နာမ်တရားဟာလည်း ဖောက်ပြန်နေတာပဲ။

ဒီလိုဆိုလို့ရှိရင် နာမ်တရားဟာ ရုပ်ဆိုတဲ့အမည်ကို မရနိုင်ဘူးလားဆိုတဲ့မေးခွန်းမျိုးကို ဘုန်းတော်ကြီးများ စာမေးပွဲမှာလည်း မေးလေ့မေးထရှိပါတယ်။ အဖြေကတော့ ထင်ရှားသောဖောက်ပြန်မှု၊ မထင်ရှားသောဖောက်ပြန်မှု နှစ်မျိုးမှာ ထင်ရှားသောဖောက်ပြန်မှုမျိုးကိုသာ ဒီနေရာမှာလိုတဲ့အတွက်ကြောင့်မို့ ထင်ရှားသောဖောက်ပြန်မှုရှိတဲ့ရုပ်တရားကိုသာ ရုပ်လို့ခေါ်တယ်။ ထင်ရှားသော ဖောက်ပြန်မှုမရှိတဲ့ မသိမသာဖောက်ပြန်နေတဲ့နာမ်တရားကို ရုပ်လို့ မခေါ်နိုင်ပါဘူး။ အဲဒီလိုဖြေရမယ်။

ထင်ရှားသောဖောက်ပြန်မှုရှိတာက ရုပ်၊ မထင်ရှားသောဖောက်ပြန်မှုရှိတာက နာမ်။ နာမ်ကလည်း ဖောက်ပြန်နေတာပဲ။ ဒါပေမယ့် နာမ်ဖောက်ပြန်နေတာကို သိသလား၊ မသိဘူး။ ရုပ်ဖောက်ပြန်တာတော့ အင်မတန်သိသာတယ်။

ဒေါသများဖြစ်လာပြီဆိုရင် မျက်နှာနီလာတယ်၊ မျက်လုံးလည်း အရည် လည်လာတယ်၊ ကြည့်ရတာကို ကြောက်စရာကောင်းလာတယ်။ ဒါဒေါသကြောင့် စိတ်ကြောင့်ဖောက်ပြန်တယ်။

သောမနဿဖြစ်လာတယ်။ ဝမ်းသာလာတယ်ဆိုလို့ရှိရင်လည်း မျက်လုံးကိုယ်က ရီလာတာပဲ။ မျက်နှာလည်း ရွှင်ပြီးလာတယ်။ သိသာလာတယ်။ အဲဒါ ထင်ရှားတယ် သိသာတယ်၊ အများသူငါလည်း သိသာတယ်၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ်လည်း သိသာတယ်။

အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ထင်ရှားတဲ့ဖောက်ပြန်မှုကိုသာ ဒီနေရာမှာ ဖောက်ပြန်မှုလို့ဆိုတဲ့အတွက်ကြောင့်မို့ ထင်ရှားတဲ့ဖောက်ပြန်မှုရှိတဲ့ ရုပ်တရားကိုသာ ရုပ်လို့ခေါ်ပါတယ်။

မဖောက်ပြန်တဲ့ ပရမတ်တရားမှာ ဖောက်ပြန်တဲ့ ရုပ် ပါဝင်နေပုံ

နောက်ဒုတိယအနေနဲ့ ဖောက်ပြန်တတ်သောကြောင့် ရုပ်လို့ဆိုရင် သင်တန်းမှာ ပရမတ္ထသဘောတရားအကြောင်းကို သင်ပြီးနေပြီ။ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်တည့်မတ်တဲ့တရားကို ပရမတ္ထလို့ခေါ်ပါတယ်။ ပရမတ္ထပုဒ်ကို ပရမ+အတ္ထခွဲလိုက်။ အတ္ထဆိုတာက သဘောတရား၊ ပရမဆိုတာက မဖောက်မပြန် မှန်ကန်တည့်မတ်တယ်။

လူတစ်ယောက်ဟာ ရှေ့တစ်မျိုး နောက်တစ်မျိုးဖြစ်တယ်ဆိုရင် ဒီလူဟာ ဖောက်ပြန်တဲ့ကောင်ပဲလို့ ပြောကြတယ်။ မမှန်မကန်လုပ်ရင် ခုတစ်မျိုး နောက်တစ်မျိုးလုပ်ရင် ဖောက်ပြန်တယ်လို့ခေါ်တယ်။ ပြောတဲ့အတိုင်း၊ ဂတိပေးတဲ့အတိုင်း၊ နည်းမှန်လမ်းမှန်မလုပ်တာကို ဖောက်ပြန်တယ်လို့ခေါ်တယ်။

ထို့အတူပဲ ပရမတ္ထဟာလည်း မှန်ကန်တည့်မတ်တဲ့တရားဖြစ်တယ်။ ဘယ်လို မှန်ကန်တည့်မတ်တာလဲ၊ မဖောက်မပြန်ဘူး။ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်တည့်မတ်တဲ့တရားကို ပရမတ္ထတရားလို့ခေါ်တယ်။ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ အဲဒီလေးပါးဟာ မဖောက်မပြန်ဘူး၊ မှန်ကန်တယ်၊ တည့်မတ်တယ်။ အဲဒီတရားကို ပရမတ္ထလို့ခေါ်တယ်။ ပါဠိသက်အနေနဲ့ကတော့ ပရမတ်လို့ဆိုကြတယ်။

အဲဒီလို မဖောက်မပြန် မှန်ကန်တည့်မတ်လို့ ပရမတ်ခေါ်ရင် ပရမတ္ထတရားလေးပါးထဲမှာ ရုပ်တရားမပါဘူးလား၊ ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရုပ်တရားဟာ တော်တော်ကြာ အေးလိုက်၊ ပူလိုက်။ တော်တော်ကြာ ကျန်းမာလိုက်၊ တော်တော်ကြာ မကျန်းမာတဲ့ရုပ်ဖြစ်လိုက်၊ တော်တော်ကြာ တောင့်တင်းလိုက်၊ အကြောတင်းလိုက်၊ တော်တော်ကြာ နေကောင်းလိုက် အစရှိသည်ဖြင့် အမျိုးစုံဖောက်ပြန်နေတဲ့ ရုပ်တရားဖြစ်တယ်။

ရှေ့ရုပ်နဲ့ နောက်ရုပ်ဟာ မတူဘူး၊ ရုပ်တရားဟာ ဖောက်ပြန်ရေးသမားအစစ်ပဲ။ အဲဒီလို ဖောက်ပြန်ရေးသမားဖြစ်လျက်သားနဲ့ ရုပ်တရားကို ဘာဖြစ်လို့ ပရမတ်လို့ခေါ်ထားရသလဲ။ မဖောက်မပြန်တဲ့အုပ်စုထဲမှာ သူဘာဖြစ်လို့ ပါဝင်နေရသလဲ။ အဲဒီလိုမေးခွန်းပေါ်လာနိုင်တယ်။

အဲဒီတော့ ဘယ်လိုဖြေမလဲ၊ ခုနတုန်းက ပရမတ္ထတွေ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်တည့်မတ်တယ်ဆိုတာက သဘောလက္ခဏာအားဖြင့် မဖောက်မပြန်တာကို ပြောတာ၊ ဒီတရားလေးပါးရဲ့သဘောလက္ခဏာအသီးသီးဟာ ပရမတ်တရားပဲ။ အဲဒါတွေဟာ မှန်ကန်တည့်မတ်တယ်၊ လက္ခဏာအားဖြင့် မဖောက်ပြန်ဘူး။

ဒီတော့ ရုပ်တရားကလဲ လက္ခဏာအားဖြင့်တော့ မှန်ကန်တည့်မတ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ပညတ်အားဖြင့်တော့ ဖောက်ပြန်တယ်၊ လက္ခဏာသဘောအားဖြင့်တော့ မဖောက်ပြန်ဘူး။ ဒီနေရာမှ ပညတ်အားဖြင့် ဖောက်ပြန်တာကို အစွဲပြု

ပြီးတော့ ရုပ်ကိုဖောက်ပြန်တယ်လို့ဆိုတာပါပဲ။ ပရမတ္ထအနေနဲ့ လက္ခဏာအားဖြင့် မဖောက်ပြန်လို့ ပရမတ်အုပ်စုထဲမှာ ပါဝင်တယ်။ အဲဒီလို အတိုချုပ်ဖြေရမယ်။

အကျယ်ရှင်းရမယ်ဆိုရင် အပူရုပ်ဖြစ်စဉ်ထဲမှာပါနေတဲ့ ပထဝီဓာတ်ဟာ ကြမ်းတမ်းတဲ့သဘောလက္ခဏာရှိတယ်။ ဒါပရမတ်ပဲ။ အဲဒီ သဘောလက္ခဏာကလေးဟာ အပူရုပ်ပျောက်သွားပြီး၊ အအေးရုပ်ဖြစ်လာတဲ့အခါမှာလည်း ကြမ်းတမ်းတာကနေပြီး၊ ဖွဲ့စည်းတဲ့သဘော လှုပ်ရှားတဲ့သဘောကို ဘယ်တော့မှ မပြောင်းသွားဘူး။ ကြမ်းတမ်းမြဲ ကြမ်းတမ်းတာပဲ။

သဘောလက္ခဏာအားဖြင့် အပူရုပ်စဉ်မှာ ရှိနေတုန်းက ပထဝီဓာတ်ရဲ့ သဘောလက္ခဏာသည် ကြမ်းတမ်းတဲ့သဘောရှိသလို အအေးရုပ်ဖြစ်စဉ်မှာပါဝင်နေတဲ့ ပထဝီဓာတ်ရဲ့သဘောလက္ခဏာဟာလည်း ကြမ်းတမ်းတဲ့သဘောပဲရှိတယ်။ ကြမ်းတမ်းတာကနေပြီးတော့ ဖွဲ့စည်းတဲ့သဘောကို ဖောက်ပြန်ပြီးတော့ မသွားဘူး။ ကြမ်းတမ်းတဲ့သဘောလက္ခဏာပဲရှိတယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ သူ့ကို လက္ခဏာသဘောအားဖြင့်တော့ မဖောက်မပြန်ဘူး။

ပညတ်အားဖြင့်တော့ ဖောက်ပြန်တယ်။ အအေးရုပ် အပူရုပ်ဆိုတဲ့ဟာက ပညတ်နာမည်ပေးထားတာ။ ရုပ်ကြီးကို စမ်းကြည့်လိုက်ရင် ပူတယ်၊ အေးတယ်၊ ဒါက နာမည်တပ်ထားတာ။ အဲဒါကို သန္တတိပညတ်လို့ခေါ်တယ်။ အဘိဓမ္မာအနေနဲ့တော့ ရုပ်ဖြစ်စဉ်ကိုလိုက်ပြီး သန္တတိပညတ်ဖြစ်တယ်။ (သန္တတိ=အစဉ်)။ ပထမ အပူရုပ်စဉ်ဟာ ပညတ်တစ်ခု။ ပြီးတော့ အအေးရုပ်ဖြစ်စဉ်ကို တစ်ခါပြောင်းသွားတယ်။ အပူဆိုတဲ့ဖြစ်စဉ်ကနေပြီးတော့ အအေးဖြစ်စဉ်ကို ပြောင်းသွားတယ်။ အဲဒီလိုပြောင်းသွားခြင်းကို ပညတ်အားဖြင့် ပြောင်းသွားတယ်လို့ခေါ်တယ်။ သဘောလက္ခဏာအားဖြင့် မပြောင်းဘူး။ ရုပ်တရားသည် သဘောလက္ခဏာအားဖြင့် မှန်ကန်တည့်မတ်တဲ့သဘောလက္ခဏာရှိတယ်။

ဒါကြောင့် ဖောက်ပြန်တယ်ဆိုတာ သန္တတိပညတ်အနေအားဖြင့် အပူရုပ်စဉ်၊ အအေးရုပ်စဉ်ပြောင်းလဲမှုကို ဖောက်ပြန်တယ်လို့ခေါ်တယ်။ လိုရင်းမှတ်ထားဖို့ကတော့ ရုပ်ဟာ သဘောလက္ခဏာအားဖြင့်တော့ မဖောက်ပြန်ဘူး၊ ပညတ်အားဖြင့်တော့ အပူရုပ် အအေးရုပ်စသည်ဖြင့် ဖောက်ပြန်တယ်။ ဒါကြောင့် ပရမတ္ထတရားလေးပါးထဲမှာ ရုပ်ပါဝင်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို မှတ်ထားရမယ်။

ကဲ . . . ရှင်းခဲ့ပြီးတဲ့ ပြဿနာနှစ်ရပ်ကို နိဂုံးချုပ်ရအောင်။ ဖောက်ပြန်လို့ ရုပ်ခေါ်တယ်လို့ ပြောတယ်။ ဒီလိုဆိုယင် နာမ်ကော မဖောက်ပြန်ဘူးလား၊ နာမ်ကလည်း ဖောက်ပြန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ထင်ရှားတဲ့ဖောက်ပြန်မှုကိုသာ ဒီမှာ ဆိုလိုပါတယ်။ မထင်မရှားဖောက်ပြန်တဲ့ နာမ်တရားကို မဆိုလိုပါဘူးလို့ ဖြေရမယ်။

ဖောက်ပြန်တတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ရုပ်လို့ခေါ်တယ်ဆိုရင် မဖောက်မပြန်တဲ့ ပရမတ္ထတရားလေးပါးထဲမှာ ဘာလို့ ရုပ်ပါနေတာလဲ၊ ပရမတ်ဆိုတာ မဖောက်မပြန် တည့်မတ်တယ်မဟုတ်လား၊ ဟုတ်ပါတယ်။ လက္ခဏာသဘော အားဖြင့်တော့ မဖောက်မပြန် တည့်မတ်တယ်။ ဒေါသဖြစ်နေတဲ့အခါမှာလည်း ပထဝီဟာ ကြမ်းတမ်းတဲ့သဘောပဲ။ ဝမ်းသာနေတဲ့အခါမှာလည်း ပထဝီဓာတ်ရဲ့ သဘောဟာ ကြမ်းတမ်းတဲ့သဘောပဲ။ ကြမ်းတမ်းတဲ့သဘောကနေပြီးတော့ ပြောင်းလဲမသွားဘူး။ ဒါကြောင့် သူ့ကို ပရမတ္ထတရားလေးပါးထဲမှာ ထည့်သွင်းထား တယ်။

ရုပ်ဖြစ်စဉ်အားဖြင့်တော့ အပူရုပ်မှ အအေးရုပ်၊ ကျန်းမာရုပ်ကနေပြီး တော့ မကျန်းမာတဲ့ရုပ်၊ ညှိုးနွမ်းရုပ်ကနေပြီး ရွှင်လန်းတဲ့ရုပ်။ အဲဒီလို ပညတ်အားဖြင့်တော့ ဖောက်ပြန်တယ်။

ရုပ် ၂၈ ပါး

ရုပ်ပိုင်းသင်တဲ့အခါမှာ ရုပ် ၂၈-ပါးသရုပ်ကို ရဖို့အရေးကြီးပါတယ်။ ဆရာ သရုပ်ကို ရေးပြမယ်။ အဲဒါလိုက်ကူးကြ -

ရုပ် ၂၈ ပါး

- မဟာဘုတ် = ၄ ပါး
- ဥပါဒါရုပ် = ၂၄ ပါး
- ပေါင်း = ၂၈ ပါး

တစ်နည်း

- မဟာဘုတ် = ၄ ပါး
- ပသာဒရုပ် = ၅ ပါး
- ဂေါစရရုပ် = ၄ ပါး

- ဘာဝရုပ် = ၂ ပါး
- ဟဒယဝတ္ထုရုပ် = ၁ ပါး
- ဇီဝိတရုပ် = ၁ ပါး
- အာဟာရရုပ် = ၁ ပါး
- ပရိစ္ဆေဒရုပ် = ၁ ပါး
- ဝိညတ်ရုပ် = ၂ ပါး
- ဝိကာရရုပ် = ၃ ပါး
- လက္ခဏရုပ် = ၄ ပါး
- ပေါင်း = ၂၈ ပါး

ရုပ်အမည်များကို ပါဠိနည်းကျကျ ဖတ်နည်း

အဲဒီ ၂၈ ပါးကို ရအောင်ကျက်ထားမှ နောက်တစ်ပတ်ဆိုရင် သင်တန်းအစမှာ ဆိုရမယ်။ သုံးကြိမ်လောက်တော့ ရသွားအောင် လိုက်ဆိုကြ။ အဲဒါ အရေးကြီးတယ်။ ရုပ်ပိုင်းကို သင်တဲ့အခါမှာ ရုပ် ၂၈ ပါးကို မှန်ကန်အောင်မရဘူးဆိုလို့ရှိရင်တော့ သိပ်မကောင်းဘူးပေါ့။ ရုပ် ၂၈ ပါးကို ပထမရထားရမယ်။ အဲဒီ ရုပ် ၂၈ ပါး အသီးသီးရဲ့အဓိပ္ပာယ်သဘောသဘာဝကို နောက်ပိုင်းမှာ ပြောပါ့မယ်။ ဒီမှာ နည်းနည်းပီပီသသ ဆိုဖို့ကတော့ ဂေါစရရုပ်ကို ဂေါစယလို့ မဖတ်နဲ့၊ ရကောက်ကို လျှာလိပ်ဖတ်ပါ။ ရုပ်ကတော့ ယပက်လက်သံနဲ့ ယုပ်လို့ ဖတ်။ ရကောက်သံနဲ့ သွားမဖတ်နဲ့ ရုပ်က မြန်မာစကား။ ပါဠိစကားက ပါဠိသံ အတိုင်းပဲ။ ဂေါစရ လို့ လျှာလိပ်သံနဲ့ဆိုရမယ်။

နောက်ပြီး မှားလေ့မှားထရှိတာက အာဟာရရုပ်။ ပဋ္ဌာန်းရွတ်တဲ့အခါမှာလဲ အာဟာရပစ္စယောလို့ ရွတ်ရမယ်။ ဟေတုပစ္စယော၊ အာရမ္မဏပစ္စယော အစရှိသည်ဖြင့်ရွတ်တဲ့အခါ အာဟာရပစ္စယောကျလို့ရှိရင်(ရေးချ)မပါလာတတ်ဘူး။ များသောအားဖြင့် လူတွေရဲ့နှုတ်ဟာ (အဟာရ) လို့ပဲ ဆိုလေ့ရှိတယ်။ အဟာရကတော့ မြန်မာဝေါဟာရဖြစ်နေပြီ။ ပါဠိက (အဟာရ) မဟုတ်ဘူး။ အာဟာရပဲရှိတယ်။ ပါဠိသင်နေတော့ အာဟာရကို ပါဠိအတိုင်းပဲရွတ်ရမယ်။ အဲဒီတော့ ရုပ် ၂၈ ပါး အရေအတွက်ပြီးသွားပြီ။ နောက် အသေးစိတ်ရေတွက်ကြရဦးမယ်။

အဲဒီမှာ ပီအောင်ဆိုဖို့ကတော့ ဇိတ်ကို ပီအောင်ဆိုရမယ်။ ဇိတ်ရုပ်၊
(ဇေယျာလုံးကြီးတင်ဝသတ်ထားတာ။ ဇိန်ဝါဟုဆိုရမယ်။)

နောက် ကာယဝိညတ်၊ ဝစီဝိညတ်မှာ ဝိညတ်ကို ဝိတ်ညတ်၊ ဝတ်
ညတ်လို့ခေါ်နေကြတယ်။ အမှန်အတိုင်းကတော့ ဝိညာဏကို ဝိဉ္စိ(န်) ဉာဏ
လို့အသံထွက်တယ်။ ပါဠိဘာသာ အက္ခရာမှာက (ည) မရှိဘူး။ မူရင်းက
(ဥ)ပဲ ရှိတယ်။ ပါဠိဘာသာမှာ (ည)က နောက်မှဒွေးဘော်ဆောင်ထားတာ။
ဒွေးဘော်ဆောင်ဆိုတာက (ဥ)နှစ်လုံးကိုတွဲထားတာ၊ (ညဆိုတာ)(ဥ)နှစ်လုံး
ဆက်ထားတာ။ အဲဒီတော့ (ဥ)နှစ်လုံးဆက်ထားရင် (ဥ)တစ်လုံးနဲ့ ဝလုံးတင်
(ဥ)သတ်ရတယ် (ဝိဉ္စိ)ပဲထွက်တယ်။ ဝိတ်လည်းမထွက်ဘူး၊ ဝတ်လည်း
မထွက်ဘူး။ ဝလုံးတင်နသတ်ဝိန်နဲ့အတူတူပဲ။

ပါဠိသင်လို့ရှိရင် ပါဠိအတိုင်းကို ကျသွားမှကောင်းတယ်။ ရူပါရုံ၊
ရူပါရုံဆိုတာက ပါဠိမဟုတ်တော့ဘူး၊ ဘာဖြစ်သွားပြီလဲ။ ပါဠိသက် မြန်မာဝေါ
ဟာဖြစ်သွားပြီ။ ရူပါရုံလို့ ရကောက်လျှာလိပ်သံနဲ့မဆိုရဘူး။ ယပက်လက်သံ
နဲ့သာ ဆိုရမယ်။ ရသာရုံလည်း ထို့အတူပဲ။ ပါဠိအစစ်မဟုတ်တော့ဘူး။ ပါဠိ
သက် မြန်မာဝေါဟာဖြစ်သွားပြီ။ အဲဒီတော့ ရသာရုံကို ရသာရုံလို့ပဲ ယပက်
လက်သံ နဲ့ ဆိုရမယ်။

ပါဠိကနေပြီးတော့ မြန်မာဝေါဟာဖြစ်သွားမယ်ဆိုရင်တော့ မြန်မာ
သံနဲ့ပဲ ဆိုပေါ့။ ပါဠိချည်းပဲရှိရင် ပါဠိသံနဲ့ကို ဆိုရမယ်။ ပါဠိသံနဲ့ဆိုမှလဲ အစစ
အရာရာ အကုန်လုံး ပရိတ်ရွတ်တာကစပြီးတော့ တန်ခိုးအာနိသင် ရှိတယ်။
အဓိပ္ပာယ်အနက် သက်ရောက်တယ်။ နတ်တွေကလည်း အဓိပ္ပာယ်သိတယ်။
ပါဠိကို ဌာန် ကရိုဏ်းကျကျရွတ်မှလည်း ကြားရတဲ့အခါမှာ သူတို့အဓိပ္ပာယ်
ကျကျနန သိတယ်။ အဲဒီတော့ ပါဠိကိုရွတ်ရင် ပါဠိသံနဲ့ပီသအောင်ရွတ်ဖို့ ကြိုး
စားပါ။ ဇိတ်လည်း ထို့အတူပဲ ဇေယျာလုံးကြီးတင်ဝသတ်တော့ ဇိန်ပဲထွက်တယ်။
နောက်ပြီးတော့ ကမ္မညတာကို ကမ်မင်ဥတာလို့ ပီအောင်ဆိုပါ။

ဂေါစရုပ်လေးပါး(တစ်နည်း) ခုနစ်ပါးလို့ခေါင်းစဉ်မှာ လေးပါး၊
ခုနစ်ပါးရေးထားတယ်။ ဒီမှာ သင်္ချာစဉ်ထားတဲ့အခါကျတော့ ငါးပါးဖြစ်နေ
တယ်။ အဲဒါကို ဆရာရှင်းပြမယ်။ ရုပ် ၂၈ ပါးကို ရေတွက်ရင် ဂေါစရုပ်ကို
ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ အဲဒီလေးပါးပဲ ယူရမယ်။ တစ်ခုစီရေတွက်တဲ့

အခါကျလို့ရှိရင်တော့ ဂေါစရုပ်က ခုနစ်ပါးရှိတယ်လို့ ရေတွက်ရမယ်။ ရုပ်
အရေအတွက်အားဖြင့် ခုနစ်ပါးရှိတယ်။ ရေးတဲ့အခါမှာတော့ ခုလိုပဲ ငါးပါးရေးရ
တယ်။

ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ လေးပါးပါတယ်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗရုံက
ပထဝီရယ်၊ တေဇောရယ်၊ ဝါယောရယ် ရုပ်သုံးပါး ပါတယ်။ ပထဝီရယ်၊ တေ
ဇော၊ ဝါယော အဲဒီသုံးပါးနဲ့ ခုနလေးပါးနဲ့ပေါင်းလိုက်တော့ ခုနစ်ပါး။ အဲဒါ
ဂေါစရုပ်က ခုနစ်ပါးရှိတယ်။ သူ့ချည်းပဲသက်သက်ရေတွက်ရင် ဂေါစရုပ်
ကို ဖော်ပြပါဆိုရင် အဲဒီခုနစ်ပါးရေတွက်ရမယ်။

ရုပ် ၂၈ ပါးကို ရေတွက်ရင် ရူပါရုံရယ်၊ သဒ္ဓါရုံရယ်၊ ဂန္ဓာရုံရယ်၊
ရသာရုံရယ် အဲဒီလေးပါးပဲ ရေတွက်ရတယ်။ ဒီလို ရုပ်ရေတွက်မှ ရုပ်မထပ်တော့
ဘူး။ မဟာဘုတ်လေးပါးကို ရေတွက်တုန်းက ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယောကိုယူ
ပြီးနေပြီ၊ ဒါကြောင့်မို့ ရုပ် ၂၈ ပါးကို ရေတွက်အခါကျတော့ ဂေါစရုပ်ကို ၄ ပါး
ပဲရေ။ ခုနစ်ပါးရေတယ်ဆိုရင် ဓာတ်ကြီးသုံးပါးက နှစ်ခါထပ်ပါသွားမယ်။

လက္ခဏာရုပ်လေးပါးမှာ ဥပစယနဲ့သန္တတိကို နှစ်မျိုးပေါင်းပြီးတော့
ဇာတိရုပ်လို့လည်း ခေါ်တယ်။ ဒီရုပ်လေးမျိုးကို ဇာတိရုပ်ရယ်၊ ဇရာရုပ်ရယ်၊
မရုဏာရုပ်ရယ်လို့ခေါ်နိုင်တယ်။ ဥပစယနဲ့သန္တတိကို ဇာတိရုပ်၊ ဇရာတာကို ဇရာ
ရုပ်၊ အနိစ္စတာကို မရုဏာရုပ်လို့ခေါ်နိုင်တယ်။